

Věstník

Asociace muzeí a galerií České republiky

Nevíte
o nové
přírodovědné
expozici?

1 2005

Úvodník

Vážení čtenáři,

neodkládejte, prosím, časopis, budete-li mít po přečtení následujících vět pocit, že hodlám psát o sobě, a to navíc v čísle, v němž se už tak jako tak setkáte s mým jménem takřka na každé druhé stránce, což mi je samotnému trochu žinanní. Vždyť když se člověk dožije šedesáti let, není to zase tak nic pozoruhodného. Jenže v těch mých šedesáti letech je také *čtyřicet let prožitých s českým muzejnictvím, tedy celá jedna pětina jeho historie*. A tak v době, kdy vy bilancujete minulý rok a připravujete výroční zprávy, dovoluji si ohlédnout se alespoň letem světem za uplynulými roky čtyřiceti.

V roce 1965 jsem nastoupil na měsíční studijní praxi do zoologického oddělení Národního muzea a na chodbách jsem potkával slovnuté pány, např. paleontologa Zázvorku, archeologa Turka a tehdy vlastně ještě mladého zoologa Hanzáka, kteří už, bohužel, dávno odešli do muzejního nebe. Do Národního muzea jsem ráno chodil „rovno z Václaváku“, žádná magistrála tam ještě nebyla. Zákonu o muzeích a galeriích bylo teprve šest let a směrnicím o správě a evidenci sbírek ještě o rok méně, takže se muzejníci učili katalogizovat a žehrali na předpisy stejně jako dnes.

Pak jsem nastoupil do regionálního muzea, kde jsem chtěl „badat“, ale místo toho jsem nejčastěji zápolil s kládivem, štětcem a barvou, stejně jako mnozí jiní muzejníci. Největšími technickými zázraky tam byly psací troj „Consul“ a mechanická kalkulačka „Nisa“ s klíčkou. Řešily se tehdy ale i velké, „celomuzejní“ problémy, např. ten, vyvolaný nevídanou rebelií kolegy Karla Pecla v Písku, který si usmyslel, že bude v muzeu vystavovat živé ryby, což vyvolalo militantní odpor krajských a ústředních metodiků i nejvyšších ministerských úředníků. Řešilo se i to, zda a v jakém rozsahu je „vhodné“ vystavovat sakrální umění a nakolik je to v souladu se závěry jakéhosi partajního sjezdu.

Po letech jsem se vrátil do Národního muzea, jehož fasádu mezitím rozstřílela „bratrská“ armáda a budovu sevřela magistrála. Začínala ale také i u nás éra počítačů. Byly sice k vidění pouze v tehdejším Moravském muzeu v Brně a byly to přístroje velikosti větší ledničky maďarské výroby, nicméně jsme se začali učit pojmy jako „klíčová slova“ a „deskripční věta“ a přemýšleli o tom, jak počítače využít pro evidenci sbírek. Problémem ale bylo se ke sbírkovým předmětům vůbec dostat. Většinou totiž byly „uloženy“ na hromadách v zatuchlých skladištích, které se nazývaly depozitářem jen s velkou mírou nadsázky.

Co se dělo dál už většina z vás pamatuje a netřeba to popisovat. Ostatně nemám ani čas, odjíždím na otevření nového archeologického depozitáře a specializovaných muzejních pracovišť Regionálního muzea v Teplicích. Nových depozitářů byly za posledních patnáct let v rekonstruovaných budovách zprovozněny desítky, jenže – považte – ten teplý je *účelovou novostavbou za téměř sto milionů korun*, postavenou z prostředků státního rozpočtu pro sice významné, sbírkově bohaté, ale přece jen regionální muzeum. Něco se za těch čtyřicet let změnilo!

Jiří Žalman

Obsah

Ze zahraničních konferencí	str. 3
Zprávy, aktuality, informace	str. 4
Diskuse	str. 7
Noví členové	str. 12
Připravuje se... (semináře, konference)	str. 13
Nové stálé expozice	str. 15
Kritickým okem	str. 17
Pozvánky na výstavu	str. 18
Personálie	str. 20

KALENDÁRIUM kulturních událostí, jakož i AMG INFO - zprávy a informace z dění našeho sdružení - najdete uprostřed Věstníku

Věstník Asociace muzeí a galerií České republiky 1/2005.

Toto číslo vychází 4. března 2005.

Náklad 1000 ks.

Periodicita šestkrát ročně.

Periodikum je registrováno MK ČR

reg. č. 8331, ISSN 1213-2152

Vydává AMG s finanční podporou Ministerstva kultury ČR.

Adresa redakce:

Asociace muzeí a galerií České republiky,

Jindřišská 901/5, 110 00 Praha 1.

Tel.: 224 210 037-9. Fax: 224 210 047.

E-mail: vestnik@cz-museums.cz,

<http://www.cz-museums.cz>.

Uzávěrka příštího čísla 18. 3. 2005.

Redakční rada: Milena Burdychová,

Zbyněk Černý, Eva Dittertová,

Hana Dvořáková, Dagmar Fialová,

Hana Gancarzová,

Jana Hutníková, Sylva Městecká,

Luboš Smolík, Petr Velemínský, Jiří Žalman.

Redakce: Petra Medříková.

Návrh obálky a grafická úprava:

Anna Komárková.

Fotografii na obálce poskytli pracovníci Východočeského muzea v Pardubicích.

Ze zahraničních konferencí

Výroční zasedání NEMO

Evropská mezinárodní organizace muzejních asociací NEMO (Network of European Museum Organisations), jíž je naše AMG členem, konala v holandském Amsterdamu ve dnech 26. – 28. listopadu loňského roku svoje výroční zasedání. V úvodní den jednání byla hostem Holandské asociace muzeí. Po přivítání třiceti účastníků ze sedmnácti zemí Evropy, které pronesla paní Anja-Tuulikki Huovinen, předsedkyně NEMO a představitelka finské muzejní asociace, se slova ujal Wim van der Weiden zastupující European Museum Forum, organizaci známou i u nás každoročním udělováním ceny muzea roku (The European Museum of the Year Award). Založil ji v roce 1977 Kenneth Hudson z Velké Británie, v současné době sdružuje 45 členských zemí a pracuje pod protektorátem Evropské komise. Řídí ji výbor 15 expertů z 12 zemí, s nimiž spolupracuje 32 národních korespondentů. Vedle zmíněné ceny muzea roku, která již byla udělena po jednadvacáté a každoročně o ni soutěží 50 – 70 muzeí, se tato organizace věnuje zlepšování úrovně muzejních služeb. Pan Weiden představil současnou aktivitu organizace v podobě projektu BRICKS (Building Resources for Integrated Cultural Knowledge Services), jehož posláním je sdílení vědomostí o inovaci v evropských muzeích, zdokonalování interoperability existujících digitálních muzejních zdrojů a rozvoj nových prvků elektronického vzdělávání pro muzejní sektor. Projekt byl zahájen počátkem roku 2004 a potrvá do poloviny roku 2007. Více informací lze získat na www.brickscmmunity.org.

V následujícím příspěvku věnovala pozornost různým evropským systémům pojištění ve vztahu k muzeím a zejména k exponátům výstav Stephanie Gille z Nadace pruského kulturního dědictví (Stiftung Preussischer Kulturbesitz) v Německu. Představila výsledky studie národních systémů veřejné garance v 31 evropských zemích, z nichž 17 zemí, mezi nimi i Česká republika, disponuje tímto systémem. Naproti tomu zbývající země: Belgie, Kypr, Estonsko, Řecko, Island, Lotyšsko, Liechtensteinsko, Lucembursko, Malta, Portugalsko, Rumunsko, Slovensko, Slovinsko a Švýcarsko jsou odkázány na privátní pojištění. Zájemci o toto téma se více dovědí na http://europa.eu.int/comm/culture/eac/sources_info/studies/garanti_en.html. Paní Astrid Weij z holandského ministerstva pro vzdělávání, kulturu a vědu (Duch Ministry of Education, Culture and Science) se zabývala výzkumem mobility sbírek. Pomocí dotazníků muzejním asociacím sdruženým v NEMO zjistila z odpovědí ze 415 muzeí (muzea z ČR bohužel chyběla), že muzea uskutečnila 315 milionů zápujček a 73,4 % z nich bylo z depozitářů. Problematice mobility sbírek je věnována webová stránka www.museumcollectionsonthefmove.org. Na závěr prvního dne vystoupil s pozdravem Frank Bergevoet z Holandského institutu pro kulturní dědictví (Netherlands Institute for Cultural Heritage). Druhého dne se jednání přeneslo na půdu Holandského institutu pro kulturní dědictví. Zahájil je Frank Birkebaek z Roskilde Museum v Dánsku, člen vedení NEMO, zprávou o novém programu Evropského společenství nazvaném Culture 2007, který navazuje na nám známý program Culture 2000. Jeho trvání je stanoveno na období od 1.1.2007 do 31.12.2013. Pro první období je dotován částkou 408 mil. €. Tento program je publikován na http://europa.eu.int/comm/dgs/education_culture/newprog/index_en.html.

Poté v jednání následovaly národní zprávy jednotlivých členských asociací NEMO. Zahájila je svým vystoupením paní Mechtild Kroneberg, představitelka

Německé asociace muzeí, která podala zprávu o standardech pro německá muzea a o tamním systému registrace. Navázala paní Gundega Dreiblete ze státního úřadu pro muzea (State Authority on Museums) v Lotyšsku. Informovala o vývoji speciálního software pro evidenci muzejních sbírek a o škole muzeologického vzdělávání, jež je společná i pro muzejníky z Estonska a hodlá zvat k přednáškám také odborníky z ostatních zemí Evropy. Pan Bernard Scuhele z Asociace švýcarských muzeí hovořil o dobré spolupráci se švýcarským národním výborem ICOM, s nímž má tamní asociace společný sekretariát. Švýcarští kolegové se zabývají vytvářením jednotného vzoru výpůjční smlouvy pro všechna muzea, statistikou návštěvnosti v muzeích a propagační akcí, jejímž účelem je získat mezi švýcarskými muzei více členů pro muzejní asociaci. Maďarská asociace muzeí, reprezentovaná Györgi Balázsem a Ambrusem Gönczem, představila státní program podpory rozvoje muzeí (podobný našemu programu ISO), na který vláda vyčlenila částku 2 mil. €. O digitalizaci národního kulturního dědictví, o vzdělávacím programu pro zaměstnance muzeí a o publikační činnosti muzeí podala informace paní Suzanna Choulia-Kapeloni z řeckého ministerstva kultury (Hellenic Ministry of Culture).

Blok národních zpráv poté vystřídal referát Moniky Hagedorn-Saupe z Institut für Museumskunde v Berlíně na téma Evropská muzejní statistika. Od roku 1995 probíhá každoroční setkání expertů pro muzejní statistiku, kteří zde zastupují buď speciální instituce zabývající se muzejní statistikou nebo příslušná ministerstva kultury. Mimo jiné se tyto experti zabývají definicemi a indikátory užívanými pro muzejní statistiku. Od roku 2001 probíhá kooperace s EUROSTAT a v následujícím roce vznikl tzv. EGMUZ (European Group for Museum Statistic), jehož se svými zástupci účastní 23 zemí a mezi nimiž na rozdíl od např. Slovenské republiky zastoupení naší země chybí. Z výsledků statistických šetření lze mj. uvést, že v Evropě je ve 23 zemích na 25 tisíc muzeí, které navštíví přibližně 430 milionů návštěvníků ročně.

V následujících dalších národních zprávách vystoupil jako první zástupce asociace muzeí v Rakousku pan Stefan Traxler, který je současně redaktorem výpravného časopisu "Neues Museum". Uvedl, že členové rakouské asociace zavádějí členské průkazy, představil jim redigovaný časopis a poukázal na absenci kontaktu s rakouským národním výborem ICOM. Bulharská muzejní asociace, kterou představila paní Evelina Handjieva z městského muzea umění v Dobrich a kterou zde dále zastupovali pan Petar Ivanov a paní Ekaterina Tsekova, pracuje od roku 1996 a sdružuje 40 muzeí, přičemž tento počet se jim nedaří zvýšit. Pokoušejí se o vytvoření muzejní sítě, zabývají se metodickými otázkami a problematikou digitalizace sbírek a registračním systémem. Pro své členy získávají finanční prostředky na restaurování významných sbírkových předmětů. Ve spolupráci s národním výborem ICOM rozvíjejí projekt úzké přeshraniční spolupráce s Rumunskem. Složitou situaci v Dánsku naznačila paní Lene Floris, která reprezentovala Asociaci dánských kulturně historických muzeí. Uvedla, že v Dánsku existují tři muzejní asociace na oborové bázi a postupně probíhající proces jejich sloučení zřejmě nebude brzy ukončen. Za Slovinsko vystoupila Elizabeta Petrusa-Strukelj a pohovořila o programu inventarizace a digitalizace kulturního dědictví, v jehož přípravě se Slovinská asociace muzeí angažuje. V zemi byl nastartován projekt MATRA a úspěch muzejní noci v hlav-

ním městě Lublani iniciuje plán provedení této akce i v ostatních místech. Za hostitelskou asociaci podala zprávu o konferenci o mobilitě sbírek a o novém systému sledování kvality v muzeích v rámci inovace již pět let fungujícího registračního systému, o němž právě probíhá široká vnitřní diskuse, paní Margriet De Jong. Vladimír I. Tolstoj, předseda Asociace ruských muzeí a ředitel Státního muzea Lva Tolstého v Jasně Poljaně, se ve své zprávě zmínil o velkých problémech s financováním muzejní činnosti v Rusku, která má svoje příčiny v chaotické politicko-hospodářsko-kulturní situaci země.

Po polední přestávce, která byla věnována prohlídce Van Gogh Museum, při níž mj. zaujal obrovský nápor návštěvníků, pokračovalo výroční zasedání NEMO projednáním novelizace stanov, jehož návrh přednesl člen exekutivy NEMO pan Mark Taylor. Po kratší diskusi byl návrh nových stanov přijat. S jejich zněním se lze seznámit na <http://www.ne-mo.org/statues.html>.

Následoval závěrečný blok národních zpráv, který zahájil předseda naší AMG Pavel Ciprian. Informoval účastníky mj. o projektu AMG Profesionalita pro 21. století, o zapojení naší muzejní asociace v národním komitétu Modrý štít, sledující rizikové faktory ohrožující kulturní dědictví, a také o úspěchu první Pražské muzejní noci. V závěru pozval NEMO, aby uskutečnila své příští výroční zasedání v Praze při příležitosti 15. výročí vzniku AMG. Portugalská národní zpráva, přednesená paní Inês Freitas z Institutu portugalských muzeí, přinesla informace o novém národním zákonu pro muzea, jehož příprava trvala dva roky, o vytváření muzejní sítě a formulaci podmínek pro vstup do tohoto systému a o přípravě příručky pro muzejní praxi. Litvu reprezentovala předsedkyně tamní asociace muzeí paní Olga Žalienenė, ředitelka Litevského námořního muzea v Klaipedě. Uvedla, že litevská muzea, která uchovávají na 5,1 milionů sbírkových předmětů, vyvíjejí svoji činnost podle muzejního zákona a instrukce pro správu státních sbírek. Vedle muzejní asociace, založené v roce 1995, existuje v zemi společnost ředitelů municipálních muzeí, která poskytuje odbornou podporu zřizovatelům těchto muzeí.

Asociace vydává Bulletin pro muzeologii, jenž se mj. zabývá také muzejní statistikou. O situaci v chorvatské muzejní asociaci, v níž probíhá personální výměna a existuje bez profesionálního sekretariátu, hovořila paní Nada Vrklan-Krzić. Chorvatští kolegové organizují spolupráci muzeí, archivů a knihoven na digitalizaci kulturního dědictví a věnují velkou pozornost kulturní turistice. Mark Taylor, ředitel Asociace britských muzeí, zmínil renesanci tzv. Regions project, který pomáhá muzeím zřizovaným anglickými lokálními autoritami, avšak potřebuje pro svůj rozvoj výraznější finanční podporu. Také Kulturní komise ve Skotsku hledá příležitosti, jak racionalizovat financování kultury a pozvednout svůj profil. V zemi probíhá v současné době již třetí kolo registrace muzeí, jenž zavádí nové kvality pro hodnocení jejich činnosti. V Belgii, reprezentované na jednání NEMO paní Evou Tahon, existují vedle národního výboru ICOM francouzsky hovořící Společnost belgických muzeí a Vlámská muzejní společnost, jejichž existence je, jak se vyjádřila paní Tahon, nyní jen „na papíře“. Zmínila též probíhající proces profesionalizace muzeí. Finská muzejní asociace se angažuje v zavádění tzv. kulturního pasu či poukazu, jenž platí v divadlech a muzeích, provozuje internetovou výuku muzejní bezpečnosti „Poznej rizika, zabezpeč sbírky“ a otevřela nový internetový portál finských muzeí. Finský zákon pro státní muzea prošel novelizací. Informovala o tom paní Jaana Rytkönen. Zájemce si může všechny přednesené národní zprávy přečíst na <http://www.ne-mo.org/members.html>.

V závěru jednání výroční konference NEMO, jehož celý zápis je publikován na <http://www.ne-mo.org/lasso/uitiset/uitisientiedot.lasso?id=95>, byl přednesen výhled publikačních aktivit NEMO (časopis NEMO news a internetová stránka www.ne-mo.org), potvrzeno složení jeho řídicího orgánu (Anja-Tuulikki Huovinen, Finsko – předsedkyně, Frank Birkebak, Dánsko, Mechtild Kronenberg, Německo, György Balazs, Maďarsko, Ines Freitas, Portugalsko, Mark Taylor, Velká Británie – členové výboru) a rozhodnuto o příštím setkání ve dnech 25.–27. listopadu 2005 v anglickém Manchesteru.

Pavel Ciprian

Zprávy, aktuality, informace

„O pohár královské mincovny“

Na sklonku roku 2004, 8. a 9. prosince, tedy bezprostředně v pomikulášské náladě, proběhla v Královské mincovně Jáchymov první historická soutěž Krajského muzea Karlovy Vary, která testovala znalosti studentů a žáků středních a základních škol na Karlovarsku. Otázky soutěže vycházely výhradně z regionální tematiky a limitovány byly hranicemi Karlovarského kraje.

První část soutěže byla tradiční, dvoučlenná družstva v ní měla zodpovědět patnáct písemných dotazů, ve kterých jsme se ptali na zakladatele tepelského kláštera, chebský Špalíček, relikviář sv. Maura, hrad Loket nebo na tvůrce barokního kostela sv. Máří Magdaleny v Karlových Varech, zkrátka na významná místa, osobnosti nebo památky Karlovarska, Sokolovska a Chebska.

Druhá část byla zábavnější, ze tří krátkých, chronologicky řazených divadelních představení, která připravily studentky Střední pedagogické školy a Gymnázia v KV, měli soutěžící rozeznat, o jakých osobnostech jednotlivá předsta-

vení vypovídají. Šlo o Albrechta z Valdštejna, Johana W. Goetha a Jiřího Muchu, kteří na Chebsku, či Karlovarsku v různých obdobích i podmínkách pobývali.

V poslední disciplíně, evidentně nejnáročnější, měli žáci a studenti z promítaných diapozitivů uhodnout patnáct významných památek regionu.

Po skončení soutěže porota vyhodnotila výsledky a pro soutěžící byl připraven krátký renesanční koncert a prohlídka Královské mincovny v Jáchymově

v doprovodu archeologa Krajského muzea Karlovy Vary.

Hodnocení přineslo řadu příjemných poznání, především zjištění, že soutěžící i pedagogové vzali hru velmi vážně a do Jáchymova přijeli důkladně připraveni. Vzhledem k faktu, že zadané téma bylo obšírné, museli samostatně vytipovat významné události, osobnosti i památky kraje a dohledat příslušné informace.

Soutěž probíhala v příjemné, vlnivé atmosféře, dokonce si troufám tvrdit, že se při ní soutěžící dobře bavili,

a to bylo jednoznačně našim největším přáním. Nevyžadovali jsme žádné poučky, ani přesná data, spíše jsme mapovali, zda se žáci a studenti v kraji orientují a chtěli jsme je nalákat k dalšímu poznávání.

Při odměňování autorka hry Dominika Kožešníková, myslela i na děti, které nezískaly první tři pozice, nikdo totiž neodešel domů s prázdnou, všichni zúčastnění obdrželi,

krom jiného, diplom za účast v soutěži s kopií jáchymovského tolaru na památku. A my jen doufáme, že z jednorázového počínu se stane vyhledávaná tradice, a těšíme se v prosinci 2005 se studenty a žáky na shledanou.

Ivana Klsáková
Krajské muzeum Karlovy Vary

Nový bakalářský studijní program Konzervování-restaurování objektů kulturního dědictví – uměleckořemeslných děl na VŠCHT v Praze

V prosinci 2004 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR akreditovalo Fakultě chemické technologie Vysoké školy chemicko-technologické v Praze nový bakalářský studijní program s názvem **Konzervování-restaurování objektů kulturního dědictví – uměleckořemeslných děl**. Tento studijní program navazuje na tradici pedagogické a vědecko-výzkumné činnosti Fakulty chemické technologie VŠCHT v Praze, zejména na činnost Ústavu chemické technologie restaurování památek, Ústavu kovových materiálů a korozního inženýrství a ústavu skla a keramiky. Uvedený konzervátorský program by však nemohl vzniknout na chemicko-technologické škole bez úzké spolupráce (využívající především dlouholeté praktické zkušenosti s uměleckořemeslnými restaurátorskými a konzervátorskými pracemi) s Vyšší odbornou školou v Turnově, která byla jedním z iniciátorů jeho vzniku a také spolupředkladatelem žádosti o akreditaci.

Akreditovaný program má v současnosti (v době přípravy tohoto textu) dva obory – tříletý obor **Technologie konzervování a restaurování** a čtyřletý obor **Konzervování-restaurování uměleckořemeslných děl z kovů**. Předpokládáme, že v nejbližší době bude rozšířen o další dva čtyřleté obory – Konzervování-restaurování uměleckořemeslných děl ze skla a keramiky a Konzervování-restaurování uměleckořemeslných děl z textilních materiálů, které byly podány k akreditaci MŠMT ČR v lednu 2005 – opět ve spolupráci s vyššími odbornými školami příslušného materiálového zaměření VOŠ textilních řemesel v Praze a VOŠ ve Světlé nad Sázavou.

Základní zásadou při přípravě uvedeného programu bylo vzájemné propojení studijních předmětů ze tří oblastí – chemicko-technologické a přírodovědné, uměnovědné (humanitní – dějiny umění, památková péče apod.) a umělecké a umělecko řemeslné (kreslení, modelování, výtvarná cvičení, řemeslné techniky).

Ve skupině předmětů přírodovědných a technických je studijní program koncipován tak, že všichni studenti získají základní znalosti především v chemických předmětech se zaměřením na vztah struktury a vlastností většiny organických i anorganických materiálů, se kterými se při konzervování a restaurování předmětů či objektů kulturního dědictví mohou setkat. V následující profilaci podle studijního oboru získají další, hlubší znalosti vztahující se ke konkrétním materiálům (kovovým materiálům, textilu, resp. sklu a keramice), jejich degradačním resp. korozním dějům a způsobům konzervování-restaurování.

I v části umělecko historické (humanitní) je většina předmětů studijního plánu společná pro celý program. Úroveň výuky těchto předmětů je garantována Fakultou humanitních studií Univerzity Karlovy a zajištěna odborníky, kteří působí na uvedené fakultě i na dalších vysokých školách či renomovaných pracovištích.

Výuka předmětů pro čtyřleté „konzervátorské“ obory, které patří do skupiny výtvarných cvičení a praktických cvičení umožňujících získání či zdokonalování umělecko řemeslných dovedností, je z větší části zajištěna na výše uvedených smluvních vyšších odborných školách V úzké spolupráci s těmito partnery budou také studenti pracovat na svých ročníkových a bakalářských pracích, vždy s účastí a pod dohledem restaurátorů s povolením Ministerstva kultury. Část

uměleckých cvičení (kreslení a modelování) je zajištěna spoluprací s Akademií výtvarných umění a jejími pedagogy.

Protože dosud nejsou s obdobnou vysokoškolskou výukou v uvedených oborech v naší republice praktické zkušenosti, jsme připraveni náplň výuky průběžně modifikovat nejen v souladu s rozvojem příslušných odborných disciplín, ale i podle zkušeností z konzervátorské praxe.

Charakteristika akreditovaných oborů

Tříletý obor Technologie restaurování a konzervování je zaměřen na výchovu vysokoškolsky vzdělaných odborníků, u kterých se nepředpokládá, že budou přímo restaurátorské práce provádět. Tento obor připravuje vysokoškolské odborníky – technology, kteří se uplatní v oblasti praktické památkové péče, ale i v oblasti výrobní, aplikační nebo komerční sféry zaměřené na výrobu a prodej prostředků a technologií užívaných pro ochranu, konzervaci a restaurování památek, sbírkových předmětů a děl uměleckého řemesla. Základní chemicko-technologické vzdělání v dostatečném rozsahu je doplněno dalšími volitelnými předměty, mezi nimiž si může student vybírat a tak si samostatně upravovat studijní plán podle svého zájmu či budoucího profesního zaměření, např. na stavební objekty, kovy apod.

Jak již bylo řečeno, tříletý technologický obor je určen především pro absolventy gymnázií a další zájemce se středoškolským vzděláním o danou problematiku, kteří neuvažují o tom, že budou pracovat jako konzervátoři. Je však určen i pro konzervátory s praxí a absolventy umělecko řemeslných VOŠ, kteří již mají dostatečnou umělecko řemeslnou přípravu a chtějí si prohloubit chemicko-technologické a základní umělecko-historické znalosti.

Čtyřleté obory jsou zaměřeny na výchovu „přímých realizátorů“ konzervátorsko-restaurátorských prací. Jejich absolventi budou mít v příslušných oborech srovnatelné řemeslné dovednosti s dnešními absolventy VOŠ, budou však mít rozšířené uměnovědné znalosti a výrazně hlubší znalosti přírodovědné a materiálové.

Výtvarné předpoklady uchazečů o studium čtyřletých studijních oborů budou posuzovány při talentových zkouškách, které budou organizovány spolupracujícími VOŠ. Jak je z uvedeného zřejmé, čtyřleté obory jsou určeny především pro čerstvé absolventy umělecko řemeslných škol, šanci na přijetí však mají samozřejmě i starší absolventi s konzervátorskou nebo restaurátorskou praxí nebo absolventi jiných škol, pokud projeví dostatečné řemeslné a výtvarné předpoklady.

Protože na některých středních či vyšších odborných (uměleckých) školách je výuka matematiky a dalších přírodovědných předmětů omezena, jsme připraveni zorganizovat pro zájemce počátkem září (před zahájením vlastního školního roku) krátkodobý kurz, který by jim umožnil si doplnit znalosti středoškolské chemie a matematiky.

Další informace o možnosti studia popsaných oborů je možné získat na děkanátě Fakulty chemické technologie, kontaktní adresa: Fakulta chemické technologie, Vysoká škola chemicko-technologická v Praze, Technická 5, 166 28 Praha 6 nebo na www.vscht.cz.

Petr Kotlík

Mediální akce Asociace muzeí a galerií

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

rádi bychom Vás informovali o plánu mediálních akcí, které Asociace muzeí a galerií ČR připravuje na letošní rok, a přizvali Vás k jejich realizaci.

Jedním ze základních cílů působení AMG je propagace a popularizace našeho oboru vůči veřejnosti. AMG až doposud naplňovala tento cíl prostřednictvím publikování na Internetu a účasti na veletrzích, týkajících se cestovního ruchu a kulturního dědictví. Nadto budeme v letošním roce realizovat řadu dalších akcí, kterými spektrum akcí, kterými se jako profesní sdružení obracíme na veřejnost, na jaře letošního roku rozšíříme.

1. Festival muzejních nocí

V roce 2004 přišlo Národní muzeum s projektem první Pražské muzejní noci. Akce tohoto typu jsou již řadu let obvyklé ve velkých evropských městech – jde vlastně o velice jednoduchý princip, kdy muzea a galerie v daném městě zůstanou otevřeny do pozdních nočních hodin a nabídnou svým nočním návštěvníkům něco, co není v jejich denním programu běžné. Volným vstupem začíná a speciálními – třeba i poněkud recesistickými – akcemi končí. První Pražská muzejní noc se setkala s nebyvalým ohlasem návštěvníků – bylo zaznamenáno na 50.000 vstupů ve dvaceti otevřených objektech.

Vzhledem k tomuto ohlasu se letos hodlají ke Praze připojit i další města – abychom však dali větší prostor možnostem jednotlivých regionů, vyhláší Asociace muzeí a galerií České republiky ve spolupráci s Ministerstvem kultury a Národním muzeem **Festival muzejních nocí, který proběhne ve dnech 20. května – 4. června 2004.**

Prvním městem, ve kterém letos proběhne Muzejní noc, bude Brno (20. května) a Praha bude festival uzavírat (4. června). Ostatní místa v České republice se mohou k tomuto festivalu kdykoli v jeho průběhu připojit, a to tím, že se zaregistrují se „svou“ muzejní nocí do společného informačního serveru a zároveň od nás obdržíte grafický manuál pro Vaše propagační materiály.

Na adrese www.muzejninoc.cz bude umístěn rozcestník na internetové stránky jednotlivých muzejních nocí, konaných v období festivalu. Pokud nebudete moci sami zpracovat internetovou prezentaci muzejní noci, umístíme ji na těchto stránkách na základě Vašich podkladů.

Uzávěrka přihlášek pro Festival muzejních nocí je **10. března 2005.**

Kontaktní osobou pro Festival muzejních nocí je Mgr. Dagmar Fialová (amg@cz-museums.cz).

2. Pražská muzejní noc

Při organizaci Pražské muzejní noci se setkaly tři subjekty – Národní muzeum, Dopravní podnik hlavního města Prahy a Asociace muzeí a galerií České republiky. Úlohou našeho sdružení – kromě podílu na organizaci celé události a organizování celého Festivalu – je **představení regionů v našem hlavním městě.**

V letošním roce budeme na regionální přehlídce opět spolupracovat s Národním muzeem a zůstaneme u sice jednoduchého, ale velmi účinného principu: nabízíme regionálním muzeím prostory chodeb a ochozů hlavní budovy Národního muzea, aby zde umístili vlastní vitrínu (její maximální rozměry najdete v přihlášce) s několika vtipnými, zajímavými a atraktivními exponáty a s informacemi o své insti-

tuci. Zatím bohužel AMG nedisponuje vlastním fundusem v takové míře, abychom pokryli zároveň tuto prezentaci a také prezentaci soutěže Gloria musealis, která bude v Nostickém paláci. Takže těm kolegům, kteří nemohou přivést do Prahy vlastní vitrínu, se velice omlouváme.

Na Vaší fantazii ponecháme, jak svou prezentaci pojednáte, pouze Vás prosíme o zaslání přihlášky a předchozí dokumentace.

POZOR – TATO NABÍDKA NENÍ URČENA PRAŽSKÝM MUZEÍM – HLAVNÍM ORGANIZÁTOREM MUZEJNÍ NOCI PRO PRAŽSKÉ SBÍRKOTVORNÉ INSTITUCE JE NÁRODNÍ MUZEUM!

Uzávěrka přihlášek pro přehlídku regionálních muzeí v rámci Pražské muzejní noci je **15. dubna 2005.**

Kontaktní osobou pro přehlídku regionálních muzeí v rámci Pražské muzejní noci je Mgr. Dagmar Fialová (amg@cz-museums.cz).

3. Muzea a 20. století

Muzea disponují obrovským potenciálem hmotných dokladů s velkou vypovídací hodnotou – prostřednictvím „hmotných svědků každodennosti“ našich dávných i nedávných předků umožňují svému obecenstvu jedinečné zážitky – přímá spojení s lidmi, kteří tu byli před námi a jejichž osudy mohou být pro nás poučné, inspirativní, zajímavé, varující. Muzea mohou mít veliký – a dle našeho názoru dosud nedoceněný – podíl na přijetí a vyrovnání se s naší nedávnou a ještě živou minulostí, mají možnost přinášet nové a zcela objektivní pohledy.

Proto hodlá AMG zahájit řadu mediálních kampaní, které budou zaměřeny na akce v oblasti muzejní prezentace (výstavy, expozice, publikace, přednášky, komponované pořady, living history, divadelní představení apod.) s jednotlivými linkou/tématem historie 20. století. V roce 2005 půjde o připomenutí 60. výročí konce II. světové války.

I když jsme obdobnou akci vyhlásili již v loňském roce, nepodařilo se nám získat pro ni tolik akcí (celkem došlo 8 přihlášek), abychom mohli realizovat účinnou mediální kampaň.

Podstatou projektu je totiž vzájemně provázat akce, které k této příležitosti pořádáte, a případně Vás „motivovat“ k uspořádání dalších. Předpokládáme vytvoření referenčních internetových stránek, vydání společného nabídkového katalogu, který budeme distribuovat zejména školám a do sféry neziskových organizací, zabývajících se volnočasovými aktivitami dětí a mládeže. Rádi bychom v každém regionu vytipovali jednu až dvě profilové akce, která bude „výkladní skříní“ celého projektu.

Akce, které budou do projektu zahrnuty, by měli mít návštěvníci možnost navštívit v průběhu roku 2005, a to zejména v období 15. dubna – 15. května 2005. Od Vás budeme předpokládat vyplnění přihlášky a ochotu připojit grafický symbol kampaně „Muzea a 20. století“ k vlastním propagačním materiálům.

Uzávěrka přihlášek je **10. března 2005.**

Kontaktními osobami pro kampaň „Muzea a 20. století“ je Mgr. Dagmar Fialová a Anna Komárková.

Všechny přihlášky jsou od 6. února dostupné na internetových stránkách AMG ke stažení.

Doufáme, že se při realizaci mediálních kampaní setkáme a těšíme se na spolupráci s Vámi.

Dagmar Fialová

Diskuse

Novela zákona č. 122/2000 Sb. náš problém nevyřeší

Právě jsem se vrátila z kolokvia Bezpečné muzeum. Dozvěděla jsem se, případně si připomněla, co všechno děláme špatně v péči o sbírky. Jako většina ostatních jsem absolventem studia muzeologie, takže se nedá říci, že bych neměla ani potuchy o temperování depozitáře či sledování relativní vlhkosti. Zatím nikdo mi však nevysvětlil, jak temperovat, zvlhčovat či odvlhčovat v historické budově, kde je pouze jedna funkční zásuvka na patře, když většina přístrojů funguje s využitím elektrického proudu.

Přebudování elektroinstalace nikdo neprovede, ponechává majitelům budovy (jsme v nájmu) to nevádí a muzeum nemůže investovat do majetku, který patří soukromé osobě. Nemáme peníze ani na další věci, ale to zdaleka nejsme jediní.

Zde jsem chtěla skončit a raději svoje stesky nikam neposílat. Ještě před uzávěrkou však přišlo nové číslo Věstníku AMG, kde mne zaujal příspěvek dr. Žalmana věnovaný novele zákona č. 122/2000.

Pan Žalman si pochvaluje, jak novela „ze zákona“ stanoví, že většina muzeí a galerií jsou poskytovateli vybraných veřejných služeb. Příslušný odstavec však kromě citované definice poskytovatele standardizovaných veřejných služeb (muzea a galerie, které spravují sbírky zapsané v CES, jejichž vlastníkem je Česká republika nebo územní samosprávný celek), obsahuje ještě další větu: „Sít poskytovatelů zveřejní Ministerstvo kultury (dále jen „ministerstvo“) v informačním systému s dálkovým přístupem.“ Protože Ministerstvo kultury (dále MK) síť poskytovatelů nezveřejnilo (a podle mého názoru je to dobře), nedá se z tohoto odstavce jednoznačně odvodit, že každé muzeum je poskytovatelem veřejných služeb. A není to tedy také možno použít k přesvědčování zřizovatele, že je nutno tyto služby zajistit.

Podobné je to s § 10 b. Ten sice ukládá zřizovateli, aby garantoval poskytování vybraných veřejných služeb tím, že vytvoří podmínky pro jejich poskytování, ale zákon neřeší případ, kdy tak neučiní. Jinými slovy neexistuje žádná sankce pro zřizovatele, jestliže muzeum podmínky nevytvoří.

Budu-li konkrétní, v případě našeho muzea naopak MK „nahrává“ zřizovateli, aby vůbec neměl zájem tyto podmínky vytvářet. To však musím rozvést podrobněji.

Muzeum Velké Meziříčí (dříve Muzeum silnic a dálnic ČR) se osamostatnilo od Okresního muzea ve Žďáru nad

Sázavou k 1. 7. 1990 (před účinností zákona o obcích). Zřizovatelem se stal MěNV, muzeum bylo zřízeno jako státní příspěvková organizace, hospodařící se státním majetkem. Novou zřizovací listinu z 8. 10. 1996 vydalo již Město Velké Meziříčí. Když město koncem 90. let žádalo o převod sbírek, bylo jim na min. financí sděleno, že touto druhou zřizovací listinou byla založena nová (městská) organizace, která již nabývá majetek (tedy i sbírky) pro město. Zřizovatel nakonec žádost o převod sbírek stáhl, ale do novelizované (v roce 2002) zřizovací listiny uvedl (přesně podle sdělení MF), že majetek včetně sbírek získaný po 8. 10. 1996 je majetkem města.

Mezitím (v roce 2001) došlo k zápisu sbírek do CES, kde jsem uvedla, že veškeré sbírky jsou majetkem státu (o tom byl tehdy ještě přesvědčen i zřizovatel). Když jsem tedy v roce 2003 na základě změny zřizovací listiny žádala o změnu zápisu majitele v CES u části sbírky (jedná se o cca 200 předmětů), MK trvalo na tom, že i sbírky získané po roce 1996 jsou státním majetkem. Následovalo jednání zástupců zřizovatele včetně mé maličkosti na MK (14. 10. 2003), kde bylo přislíbeno, že MK bude situaci konzultovat s Ministerstvem financí, aby bylo rozřešeno, čím je to majetek. Nejedná se jen o těch stávajících 200 kusů, ale o jakékoli nové přírůstky. Zřizovatel pochopitelně nemá zájem, abychom sbírky rozšiřovali, když se tak za jeho peníze rozrůstá majetek státu.

Uplynul více než rok, žádnou odpověď jsme dosud neobdrželi ani my, ani zřizovatel. A když mi při projednávání požadavků na příspěvek města jeden z radních řekne, že když ministerstvo kultury není schopno za rok ani rozhodnout, jestli je to majetek státu nebo města, že on nevidí důvod, proč by mělo město dodržovat nějaký zákon, a pečovat o nějaké sbírky, co na to mohu říct? Vždyť on má vlastně pravdu. Devětadevadesát procent sbírek je státních a o tom jednom procentu rozhodnuto není. A navíc nehrozí žádné sankce. (Samozřejmě jsem mu řekla, že nám péči o sbírky ukládá zákon, ale velký ohlas jsem nezaznamenala.) Je sice pravda, že naše muzeum je v tomto případě zřejmě výjimkou, ale za této situace se opravdu těžko prosazuje něco navíc i kdyby byla novela zákona sebelepší.

Marie Ripperová,
ředitelka Muzea Velké Meziříčí

Co to je za zákony, když za nás neřeší naše problémy?

(ad: článek Marie Ripperové)

Redakce Věstníku AMG se obrátila na odbor ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií Ministerstva kultury s žádostí o reakci na článek Marie Ripperové „Novela zákona č. 122/2000 Sb., náš problém neřeší“, protože v něm autorka, mimo jiné, kriticky píše o práci ministerstva. Článek je velmi konkrétní, konkrétní bude i moje odpověď.

První dva odstavce článku Marie Ripperové popisují problém Muzea Velké Meziříčí, které je v budově, v níž sídlí a má zde uložené sbírky, v nájmu. To je situace, kterou zná i řada jiných muzeí, někde z ní žádné větší problémy neplynou, jinde ano. Pokud jde o problémy tak vážné, že nelze dodržovat zákon č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a hrozí tudíž poškozování sbírek, jsou vlastníky a správce sbírky povinni najít způsob, jak takovou situaci změnit. Představa, že by to měl snad řešit někdo jiný nebo dokonce zákon, není reálná. Muzea nebyla přece zakládána a neexistují proto, že se „to má“ nebo třeba z vůle státu, ale

proto, že si to přejí občané. Obce, kraje či stát pak toto jejich přání respektují a ze své vlastní vůle muzea zřizují. Tím na sebe ovšem berou odpovědnost zajistit pro jejich činnost takové základní podmínky a žádný zákon to za ně nemůže udělat. Pokud např. obec takový závazek (dobrovolně!) přijala a zřizuje muzeum, je zajištění podmínek pro existenci muzea a správu sbírek její povinností. Může počítat s případnou finanční pomocí státu při zajišťování zabezpečení sbírek proti krádežím a vloupáním, při vybavování depozitářů, při zajišťování náročného konzervace a restaurování sbírkových předmětů a dokonce i při rozmnožování sbírek (již léta je na Ministerstvu kultury vytvořen podpůrný program, z něhož již byly v průběhu deseti let poskytnuty muzeím dotace řádově ve výši stamilionů korun), ale ani stát nemůže investovat do objektu, který není jeho majetkem.

Další odstavec článku Marie Ripperové svědčí o autorčině neznalosti věci. Není pravda, že ministerstvo nezveřejnilo síť poskytovatelů standardizovaných veřejných služeb

v informačním systému s dálkovým přístupem, jak mu to ukládá zákon. Na webových stránkách ministerstva je veřejnosti již dva roky zpřístupněna *centrální evidence sbírek*. V ní je uvedeno, kdo je vlastníkem sbírky, kdo je jejím správcem (tedy zda je to muzeum či galerie) a z toho je tedy zcela zřejmé, kdo je poskytovatelem standardizovaných veřejných služeb – jsou to všechna muzea (a galerie) v této databázi uvedená, která spravují sbírky ve vlastnictví státu, krajů nebo obcí. *Tato databáze je tedy zveřejněnou sítí poskytovatelů!* Muzeum Velké Meziříčí nepochybně poskytovatelem standardizovaných veřejných služeb je.

Marie Ripperová dále líčí problém Muzea Velké Meziříčí s vlastnictvím sbírek. Jde o problém velmi složitý a specifický, což Marie Ripperová dobře ví. Ví také, že:

- Ministerstvo kultury mohlo rozhodovat o převodech státního majetku, jímž byla muzea včetně jejich sbírek, *pouze na základě ustanovení § 6 odst. 1 zákona č. 172/1991 Sb., v žádném jiném případě k rozhodování o převodech sbírek z vlastnictví státu do majetku obcí nebylo a není zmocněno.*
- Převést muzeum včetně sbírky do vlastnictví města Velké Meziříčí podle citované právní normy však *nebylo možné*, zejména proto, že na část sbírky byl uplatněn restituční nárok, který dodnes není vyřízen. Dnes, i kdyby restituční nárok vyřešen tak či onak byl, už převod majetku podle zákona č. 172/1991 Sb., uskutečnit nelze, protože § 6 byl mezitím zákonem č. 320/2002 Sb., zrušen.
- *Jestliže se tedy Ministerstvo kultury přesto záležitostí sbírky Muzea Velké Meziříčí zabývá, činí tak jen proto, že má zájem městu a muzeu pomoci a ačkoliv může činit pouze takové kroky, které by mohlo stejně dobře učinit i město, ujalo se ve věci role jakéhosi prostředníka.* K rozhodnutí o převodu majetku ani k vydání relevantního právního výkladu však není oprávněno a ani z vyjádření Ministerstva financí, které si, jak při jednání se zástupci města Velké Meziříčí dne 14.10.2003 slíbilo, vyžádalo, jednoznačný výklad neplyne. Přesto se Ministerstvo kultury nevzdává a stále na případu pracuje, ve snaze najít nějaké řešení. Samozřejmě, že řešení *dobré*, a to především pro sbírku, protože ministerstvo je garantem naplňování zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy.

Toto vše Marie Ripperová ví, a jestliže přesto *vyčítá ministerstvu, které se snaží ve věci něco udělat nad rámec svých povinností, že dosud o svém konání neinformovalo město nebo muzeum, je to poněkud nekorektní a při čtení článku mě napadá známé přísloví „pro dobrotu na žebrota“.* Až budeme mít co sdělit, jistě to uděláme, stejně jako to jistě uděláme ve chvíli, až ztratíme veškerou naději, že nějaké řešení najdeme. Ani jedno ani druhé, zatím, nenastalo. V jakém stadiu řešení věc je sdělí zaměstnanec, který se jí zabývá, ochotně a kdykoliv, stačí zatelefonovat nebo vznést dotaz elektronickou poštou.

Z posledního odstavce článku Marie Ripperové až mrazí v zádech. Jsou-li pravdivá slova voleného zástupce občanů, která autorka článku cituje, že pro něj je *liknavost úřadu (liknavost navíc pouze podle jeho mínění!) důvodem k nedodržování zákonů této země, pak pánbůh s námi.* Potom už nemá ani význam znovu připomínat to, co by měl i citovaný radní vědět, že *Ministerstvo kultury není k rozhodování o tom, co je a co není majetek státu či obce oprávněno, a kdyby tedy rozhodlo, nedočkalo by se sice od něj kritiky, že je liknavé, ale zato by postupovalo protiprávně. A ministerstvo zákony dodržuje, i když se, jak vidno, najdou i tací, kterým se to nelíbí.*

Co dodat? Situace Muzea Velké Meziříčí je jistě nezáviděníhodná. Příčin je celá řada, obtížným dědictvím někdejšího muzea silnic a dálnic počínaje, přes poněkud ukvapené a nesystemové zrušení okresního muzea ve Žďáru nad Sázavou, jehož pobočkou muzeum ve Velkém Meziříčí bylo, a restitucí zámku, v němž sídlí, konče. Ovšem myšlenka, že konkrétní problémy jednoho muzea, které jsou následkem zcela specifických peripetií, by bylo možné vyřešit novelou zákona o sbírkách, je absurdní. A vinit Ministerstvo kultury, které se nad rámec svých povinností – ve snaze pomoci – věci zabývá, z toho, že se problémy dosud nepodařilo vyřešit, je absurdní neméně.

Článek Marie Ripperové je trpkým povzdechnutím nad vážnými problémy Muzea Velké Meziříčí, které se stále nedaří řešit, a jako takový jej lze lidsky chápat. Nelogické hledání souvislostí těchto problémů s novelou zákona o ochraně sbírek a obviňování toho, kdo se snaží pomoci, se ale i tomu lidskému chápání nějak vzpírá.

Jiří Žalman

K problematice muzeologie jako vědy

Podnětný článek Z. Z. Stránského o perspektivách muzeologie (Věstník AMG 5/2004) mne inspiroval k vlastní úvaze na toto téma. V podstatě jde o to: je muzeologie vědou? nebo za jakých okolností se jí může stát?

Sám jsem v muzeu zaměstnán 36 let a k muzeologii jsem měl vždy kladný vztah. Absolvoval jsem také její postgraduální studium v Praze (tam, pravda, šlo převážně o muzeografii) a prostudoval jsem mnoho českých a slovenských prací s muzeologickou tematikou.

Vždy jsem byl přesvědčený o správnosti koncepce Z. Z. Stránského, že muzeologie nemá být vědou o muzeu a jeho režimu, nýbrž vědou o sbírkovém předmětu resp. o sbírkové selekci. Ale šel bych ještě dál, i terminologicky: Muzeologie by měla být vědou o sbírkách a o fenoménu sběratelství vůbec. Ano, muzeum je jen jednou z forem muzejního fenoménu! Trvalé sbírky má mnoho dalších ústavů a institucí a obrovské jsou rozlohy soukromého sběratelství. A tyto oblasti nemůže muzeologie opomíjet, protože existují a budou existovat, muzea se z nich vyvinula, a není vyloučeno, že samotná muzea, jak je chápeme dnes, také přežijí.

Muzeologie jako věda by se měla rozvíjet zásadně podle oborů. Už definice sbírkového předmětu bude u každého oboru jiná, problematika selekce je také rozdílná. Uvažme jen, jak rozdílné je získávání a využití, ale i sám pojem sbírek v oborech přírodních věd: geologické vědy –

zoologie – botanika! Nebo jaká jsou specifika selekce u společenskovední „dokumentace současnosti“! Že muzeologie musí mít nadto nějakou společnou terminologii a nadstavbu, je samozřejmé.

Každá věda by měla mít své specifické metody. Je snad mimo diskusi, že zpočátku musejí převládat metody analytické, analýza reálné skutečnosti. Analyzovat bude třeba stav sbírek a fenomén sběratelství. K použití se nabízejí metody statistické, sociologické (dotazníky, ankety...) a srovnávací. Plodné by bylo jistě srovnání sbírek veřejných a soukromých nebo srovnání s příbuznými obory, například s archivnictvím. Analyzovat bude třeba i literaturu – vědeckou, vlastivědnou i populární.

Pokud jde o organizaci studia muzeologie, zde mám poněkud jinou představu než Z. Z. Stránský. Studium muzeologie by mělo být morální povinností odborných pracovníků muzeí, v tom jsme zajedno. Ale mělo by být převážně organizováno jako postgraduální. Souběžné vzdělání v oboru a muzeologii především degraduje vlastní odborné studium, kromě toho předčasně a zbytečně zužuje „použitelnost“ absolventa. Představuji si, že na katedrách muzeologie by byl nejnütnější stálý personál a jinak by přednášeli externisté z muzeí i odjinud.

Jen jako příklad bych chtěl ještě nadhodit dva podle mého názoru nosné problémy muzeologie, zralé k řešení:

Jak a v jaké míře se soukromé sbírky stávají veřejnými? Jaký je kvantitativní a kvalitativní poměr soukromých a veřejných sbírek v tom kterém oboru?

A závěrem mého heslovitého příspěvku: Muzeologie jako věda – ano, ale na vědeckou bázi se musí teprve

dostat. Pak může jako své výstupy nabídnout doporučení nejen muzeím, ale celému „oboru sběratelství“.

Zdeněk Gába
Vlastivědné muzeum v Šumperku

Má smysl se ptát, zda má muzeologie smysl?

Otazník v názvu článku Zbyňka Z. Stránského „Má muzeologie smysl?“ v minulém čísle Věstníku musel snad u každého čtenáře, který je jen trochu „in“, vyvolat údiv nad tím, proč by se mělo o smyslu muzeologie ještě na počátku 21. století pochybovat. A to přesto, že se jednalo pouze o řečnickou otázku, na níž ostatně autor odpověděl tak, jak to každý musel bez dalšího čtení tušit. Myslím, že zpochybňování smyslu muzeologie, byť třeba jen řečnickými otázkami, je zbytečné a snad až nepatřičné. To ovšem neznamená, že bych si snad také myslel, že o muzeologii není třeba diskutovat. Naopak! Na řečnickou otázku, kterou jsem sám zvolil jako název tohoto svého příspěvku, ale odpovídám jednoznačně a bez váhání – ptát se, zda má muzeologie smysl, smysl nemá, máme-li ovšem na mysli muzeologii obecně a nikoliv jen některé její konkrétní projevy.

Zveřejnění úvahy Zbyňka Stránského o muzeologii právě ve Věstníku, možná v současné době nejčtenějším oborovém periodiku, pokládám v aktuální situaci českého muzejnictví doslova za záslužný čin. Autor v ní připomíná význam muzeologie, uvádí některé její možnosti, jak přispět k pochopení smyslu muzejní práce, připomíná roli muzeality, která je tím určujícím pro muzejní fenomen, bez ohledu na existenci či neexistenci muzeí, která jsou jevem historicky determinovaným. Myslím, že zejména pro ty muzejníky, kteří se dosud, žel, s muzeologií na určité úrovni nesetkali, může být článek, pokud si jej pozorně přečtou, impulzem k možná prvnímu hlubšímu zamýšlení a k nahlédnutí, že v oboru, v němž pracují, existuje celá řada nezodpovězených otázek, na něž odpověď jinak než s pomocí muzeologie najít nelze. Stránského článek přichází navíc ve správnou dobu. Pro česká, moravská a slezská muzea snad již končí doba, kdy po roce 1989 musela projít složitou etapou nového sebeuvědomování, nápravy nejhorší prostorové, materiální a technické zanedbanosti, reformou veřejné správy a tvorby základní legislativy – a některá, navíc, třeba také dosud neslýchanou zkouškou katastrofálních povodní, a tak lze zaznamenat také vzrůstající zájem o jiné než jen ryze praktické záležitosti, tedy také o muzeologii. Svědčí o tom třeba to, že sice skromně, ale přece se v posledních letech prosazuje muzeologie např. do výuky na vysokých školách, a to nejen tradičně v Brně a Opavě, ale třeba také na univerzitách v Plzni a Pardubicích, na vybraných vyšších odborných školách a konec konců i ve Škole muzejní propedeutiky, kterou organizuje AMG, v současné době je také zřizováno při Národním muzeu metodicko-muzeologické centrum. V této situaci „comeback“ výrazné osobnosti, již docent Stránský na poli evropské muzeologie dlouhá léta je, do veřejné diskuse je třeba pokládat za skvělou zprávu. Tím bych mohl svoji reakci na Stránského článek ukončit, ale...

Soudím, že má-li být vedena konstruktivní diskuse o muzeologii, což by bylo velmi prospěšné, je třeba se vyvarovat některých „vousatých“ klišé, která diskusi o muzeologii provázejí už řadu let. Bohužel, v článku Zbyňka Stránského se jich znovu objevilo hned několik. Jako všechna klišé jsou i tato zbytečná, ale hlavně nebezpečná, protože odvádějí pozornost od skutečných problémů. Zmíním alespoň ta nejkriklavější.

Tím prvním je tvrdošíjně opakování teze, že za údajným nepochopením smyslu muzeologie jsou, cituji docenta Stránského, „apriorní odmítání, povrchní znalosti či přímo hloupost“. Rozumím tomu tak, že se muzejníci podle mínění autora stále nedokáží zbavit mylného názoru, že vystačí se

svými znalostmi z tzv. pramenných věd a s praxí, tedy se „znalostmi ptáka o ornitologii“. Nejen, že to je zbytečně poněkud příkrý soud, ale hlavně to není celá pravda, ta je mnohem složitější. Paradoxem je, že ačkoliv to Zbyněk Stránský jistě nezamýšlel, možná mohl právě těmito slovy v úvodu svého článku některé čtenáře v jejich případné nedůvěře k muzeologii znovu spíše utvrdit. Nejen tím, že jako jeden z důvodů nepochopení významu muzeologie uvádí jistotu „zabedenost“ muzejníků, ale také tím, když se komplikovaně a až trochu urputně snaží znovu vysvětlit ten rozdíl mezi „znalostmi ptáka a znalostmi ornitologa“, ačkoliv ten je snad už každému jasný. To, co ale jasné není, je konkrétní cíl, k němuž jak „pták“, tak i „ornitolog“ nutně směřují, tedy poznání muzejního fenoménu a předvídání jeho budoucnosti. Přitom je zřejmé, že je-li tento cíl vágní, je mamá snaha o rozsazení sporu, komu se podaří k němu dospět lépe, když první je sice natvrdlý, ale zato umí létat, zatímco druhý je sice osvícený, ale jeho možnosti pohybu jsou jen velmi omezené. Řešit takový spor je tudíž zbytečné, pokud nechceme přijmout naivní představu, že se všichni „ptáci“ promění v „ornitology“ či jimi budou nahrazeni, což by pro muzejnictví i muzeologii byla ovšem katastrofa. Nezbyvá než se tedy smířit s tím, že k budoucnosti muzejního fenoménu budou nutně i nadále směřovat jak „ptáci“, tj. praktičtí muzejníci, tak i „ornitologové“, tj. teoretičtí muzeologové, a jde jen o to, jaký bude jejich poměr, ale hlavně o to, jak budou navzájem komunikovat a spolupracovat. Není těžké si představit optimální stav – muzeologové budou „rozfoukávat mlhu“, již jsou stále zahaleny některé aspekty muzejního fenoménu a právě jeho budoucnost, a poskytovat také muzejníkům hlubší či nové pohledy na jejich práci. Praktičtí muzejníci, nikoliv ale všichni, si budou tyto pohledy osvojovat, ve své práci je aplikovat, ověřovat je a zajišťovat muzeologům zpětnou vazbu, přičemž z některých se postupně stanou „praktikující muzeologové“, protože dokáží k „rozfoukávání mlhy nad budoucností“ a k objevování hlubších či nových pohledů na muzejní práci sami přispět. Vlastně standardní vztah mezi jakýmkoliv oborem a jeho teorií, takže proč by, ksakru, neměl fungovat mezi muzejnictvím a muzeologií? Obávám se, že k příčinám, proč to nefunguje jak by mělo, patří i to, že mezi praktiky a teoretiky jsou zbytečně stavěny umělé bariéry, k nimž patří i zmíněné klišé.

Druhým klišé je tvrzení, že tzv. pramenné vědy zcela ovládají muzea, a to k jejich škodě. Zase je to trochu složitější. Bylo by třeba především upřesnit, kdo je „muzejním diletantem“. Je to ten, kdo z neznalosti dělá něco kontraproduktivně či dokonce vyloženě špatně anebo i ten, kdo je sice „jen“ odborníkem v některém vědním oboru a nemůže prokázat muzeologické znalosti, ale jeho práce i tak přináší nejen nezpochybnitelné výsledky ve smyslu tvorby kvalitní sbírky, ale i poznatky o světě ze sbírky získané, které fundovaně a přitažlivě dokáže prezentovat veřejnosti? Ta druhá možnost samozřejmě reálně existuje, protože lze doložit, že neznalost muzeologie může být v konkrétním případě do jisté míry nahrazena intuicí, zkušenostmi, přirozenou schopností vést dialog s veřejností, atp., a z výsledků práce tohoto typu „diletanta“ nakonec čerpá i samotná muzeologie. Je to možnost dokonce nepochybně čtenější než možnost první, kdy lze prokázat, že dobrých výsledků je dosahováno právě na základě znalosti muzeologie. Lze sice namítnout, že se znalostmi muzeologie by mohly být výsledky ještě lepší, jenže to bychom museli umět mnohem lépe ty výsledky defi-

novat. Pro muzeologii možná bohužel, pro muzejnictví bohu-
dík nelze tedy jednoznačně doložit, že bez muzeologie je
v muzejnictví všechno špatně, že neznalost muzeologie mu-
zejníky pro práci v muzeu skutečně nějak diskvalifikuje, pro-
tože se ještě nikomu nepodařilo zcela jednoznačně defino-
vat „správné“ muzeum. Jestliže Zbyněk Stránský uvádí, že
by mohl „uvést plejádu příkladů, kdy se tyto obory (tj. pra-
menné vědy) sice významně rozvinuly na půdě muzeí, ale
na jejich úkor a k jejich neprospěchu“, vypadá to sice jako
silný argument a vůbec jej nechci zpochybňovat, jenže by se
slušelo také alespoň jeden příklad z té „plejády“ uvést,
a hlavně naznačit, co je míněno tím „neprospěchem“. Přiv-
rženice dominance pramenných věd v muzeu jinak těžko ta-
kový argument o něčem přesvědčí. V článku to navíc není
nepřesvědčivý argument jediný. Uvádí se tam např. také, že
spojování muzejní práce s pedagogikou vede k tomu, že
„z muzeí se dělají školské kabinetů nebo názorné výstavy“,
aniž je uveden nějaký důkaz, že tomu tak skutečně je, a kde
že se to děje. Já o takovém trendu, alespoň v českém mu-
zejnictví a v současné době, nic nevím.

Aby diskuse o muzeologii nevyzněla do ztracena,
dovolím si připojit pro její – jak doufám – další pokračování
ještě pár poznámek.

Za prvé – nemyslím si, že by stálo za to dále polemiz-
ovat s uvedenými klíči, ale je třeba je už konečně opustit.

Za druhé – pokládám za důležité opustit také do ne-
konečna stále omílané obhajování muzeologie. Vzhledem
k výsledkům, kterých již dosáhla ve světě a konec konců
i u nás, to nepotřebuje. Neustálé obhajování, např. vyvrace-
ním slov, která snad kdysi dávno někdo někde vyslovil či
dokonce napsal, že „muzeologií se zabývají jen ti, kdo
v praktickém muzejnictví mnoho nedokázali a dělají si z ní
job“, vede paradoxně spíše k podezření, že na tom znovu
něco bude, a proto „potřeba“ cítí potřebu znovu a znovu
tato slova, navíc vytržená ze souvislostí, vyvracet, navzdory
tomu, že by dnes už nejspíš nikoho nenapadla.

Za třetí – podobně bych se vyhybal rétorice, šermují-
cí s pojmy typu „prosazování muzeologie“, „boj za její prosa-
zení“ apod. Čiší z nich totiž obava, že bez „prosazování
a boje“ muzeologie zajde na úbytě, že není schopna si místo
na slunci jinak zajistit, a je proto třeba ji ve „sváru vědoucích
a diletantů“ nějak(?) postrčit, což ovšem u mnohých bude
vždy a právem vyvolávat logickou otázku – proč koneckonců
pomáhat něčemu, co by bez pomoci nepřežilo? „Bojovná“
rétorika také bývá obvykle vnímána jako projev slabosti, je
vodou na mlýn skeptikům, které v jejich názorech jen utvrzu-
je. Zastánce muzeologie „bojovná“ rétorika navíc pro diskusi
trochu diskvalifikuje, protože argumentace skeptiků vypadá
seriózněji, nikdy jsem neslyšel, že by např. stejně „bojovně“
hovořili třeba o „vymýcení“ muzeologie nebo nabádali
k jejímu „neprosazování“. Připusťme proto konečně, že
obecně vzato o významu muzeologie nikdo rozumný nepo-
chybuje a přestaňme jí dělat advokáta. Její roli stačí upevňo-
vat tím, že tady bude a bude o ní také slyšet, i bez nějakého
„posvěcení shora“ a vnučování. Důležité je, zda na základě
svých výsledků bude či nebude vnímána jako něco, co může
přinášet hlubší či nové pohledy nejen do muzejní práce, ale
především k pochopení muzejního fenomenu. V tom prvním
případě si pak určitě najde cestu do většiny muzeí, nikdo ji
nebude „a priori“ odmítat a půjde už pouze o to, aby tu cestu
měla co nejsnazší a netrvala příliš dlouho, což teprve by
mohlo být důvodem pro případnou podporu, např. při publi-
kování významných prací. Tak, jako se to např. stalo na
Slovensku, kde vydali práci jednoho z nestorů evropské mu-
zeologie Friedricha Waidachera, která si překvapivě rychle
našla cestu i k českým muzejníkům. Mimochodem – našla si
ji spontánně, bez „podpory“, což zrovna nějak s názorem, že
muzeologie je u nás a priori odmítána, nekoresponduje.

Za čtvrté – je až trochu únavné, když se při každé
příležitosti otevírá otázka, zda je či může být muzeologie

vědou. Tato diskuse zabíhá občas až do absurdit. Vzpomínám
si na vážně míněný názor jednoho českého muzeologa,
že pro revitalizaci muzeologie je nejdůležitější to, aby měla
na některé z univerzit konečně „svého“ profesora. Nic proti
tomu, bylo by to jistě hezké, ale že by právě toto ze všeho
nejvíc muzeologii pomohlo je představa poněkud odtržená
od reality, resp. jde o klasické zapřahání vozu před koně.
Nabízí se srovnání s ekologií, která se, podobně jako muze-
ologie, zabývá převážně vztahovými záležitostmi, využívá
poznatky jiných věd a některé atributy „pravé“ vědy jí možná
také chybí. Kdyby se podobnými „problémy“ ekologie – která
platila ještě před pár desítkami let za vysmívanou
„pseudovědu“ – zabývala, pravděpodobně by za sebou ne-
měla úspěšné, byť ještě stále ne vítězné, tažení světem.
Nezdržovala se tím, neptala se do nedokonečna po svém
smyslu, nedomáhala se podpory... Patřil jsem řadu let
k jejím aktivním popularizátorům, takže vím, o čem mluvím.
Ekologie prostě prokázala svou důležitost bez ohledu na to,
že je ještě i dnes jako skutečná věda občas zpochybňována,
protože má za sebou neodiskutovatelné výsledky, z nichž
plyne také příslušné sebevědomí. A proto se také již dočkala
„svých“ iniverzitních profesorů! To je cesta hodná následo-
vání, i když, pochopitelně, každé srovnání kulhá. Předpoklá-
dá to ovšem, že se muzeologie vymaní ze sevření zdí mu-
zeí, jak o tom píše i docent Stránský. Zatímco totiž muzea
zajímají a budou zajímat vždy pouze omezenou část popula-
ce, podobně jako třeba zoologické zahrady, abych ještě
chvilí zůstal u přirovnání s ekologií, muzejní fenomen, stejně
jako ekologie, se přece týká populace celé. Vždyť zlomovým
momentem, od něž se začala psát zlatá éra ekologie, bylo
to, když se jí podařilo přestat oslovovat pouze „přesvědče-
né“, tj. ochránce přírody, ale také třeba „kavárské povale-
če“. Neustále vytahování „vědecké karty“ s sebou nese také
to, že řada hlubších či nových pohledů na práci muzeí je
povýtce prezentována velmi šroubovaně, a tudíž nepřesvěd-
čivě. Možná v podvědomé snaze „dopřát muzeologii vědec-
ké terminologie“ je i tam, kde to není nezbytné, používán
jazyk, který není obecně srozumitelný. Lze to doložit i na
zmiňovaném článku docenta Stránského. Po věcné a odborné
stránce nelze jistě zhora nic vytknout např. sdělení, že
„odlišování epistemologického a ontologického přístupu má
také zásadní význam pro posuzování virtuálního muzea“, ale
je-li taková formulace použita nikoliv v odborné, muzeologic-
ké publikaci, ale ve Věstníku AMG, určenému nejširší obci
čtenářů, byť z oboru, nemá valného významu. Snad kromě
toho, že nejednoho čtenáře možná odradila od dalšího čtení,
třeba proto, že se neubráníl dojmu, že poté, co překousl
nařčení, že odmítá muzeologii, protože je hloupý, na něj
autor v dalších řádcích dále „mistruje“. Čtenář Věstníku ale
hloupý není, jenže se přece jen s některými pojmy nesetká-
vá tak často, aby jim už při prvním čtení mohl zcela rozumět,
což je moudré respektovat. Třeba alespoň tím, že když už
se nelze vyhnout odbornému termínu, ale je možné si vybrat
mezi dvěma termíny takřka stejného významu, z nichž jeden
je přece jen známější (epistemologie – gnozeologie), je zvol-
len právě ten a nikoliv ten druhý. Lze namítnout, že to je
„prkotina“, ale není, je-li zároveň proklamován cíl „otevírat
nevědomým oči“.

Ne, nemyslím si, že má smysl pátrat po tom, zda má
muzeologie smysl. Připomenu ale, v čem podle mne její
smysl především spočívá – v jejím možném přínosu pro
anticipaci budoucnosti. Na rozdíl např. od muzeografie je,
podle mého soudu, jejím úkolem především přispět
k poznání muzejního fenomenu. Nejen ovšem tím, že jej
bude popisovat, ale tím, že jej pomůže pochopit a tudíž také
alespoň trochu předvídat jeho další vývoj. Muzejnictví ve své
současné podobě stále vychází ze zcela konkrétních
a obecně známých podnětů a podmínek ve společnosti,
majících kořeny převážně v 19. a 20. století (ekonomická
a národní emancipace, rozvoj tzv. popisných věd, demokrati-
zace veřejného života, obecné zvyšování zájmu o relikt)

minulosti, prohlubování systému vzdělávání, rozvoj turistického ruchu, využívání volného času, kterého stále přibývá, také prostřednictvím kulturně-relaxačních aktivit atp.). Význam některých již vyhasl nebo slábne, jiných stále trvá nebo se zvyšuje. Důležité je však to, že současné muzejnictví není plodem těchto podmínek, jak se traduje, ale je plodem reakce muzejního fenomenu na ně, jejímž nejvýraznějším rysem v několika posledních staletích bylo a je zakládání a rozvoj „kamenných“ muzeí. Protože však muzejní fenomen existoval dávno před tím, již v dávné minulosti reagoval podobně na jiné podněty a podmínky a nepochybně bude podobně reagovat i na podněty a podmínky, které teprve přijdou, není reálné jej popsat, natož pak pochopit, prostřednictvím zkoumání muzea, tedy plodu té jeho jedné, dobové podmíněné reakce. K pochopení muzejního fenomenu vede jiná cesta, např. hledání odpovědi na otázku, proč je potřeba muzealizace potřebou imanentní, tj. bezděčnou, zakódovanou do vzorců lidského chování, a není tudíž až tak důležité, je-li právě dnes uspokojována převážně prostřednictvím muzeí. Věřím, že porozumění muzejnímu fenomenu může sice prospět muzejnictví, ale mnohem důležitější je to, že jeho význam rámec muzejnictví přesahuje. Smysl muzeologie tudíž nelze zjednodušeně spatřovat pouze v tom, že jejím úkolem je vysvětlovat důvody „muzejního pábení“, upevňovat tím možná postavení současných muzeí ve společnosti a hledat „dokonalé“ muzeum. Možná proto, že se ale právě o tohle stále snaží, vede někdy k přehnaně intelektuálním (vědeckým?) konstrukcím, hraničícím se zdůvodňováním nezdůvodnitelného nebo naopak již dávno pochopeného. Je to stejně krátkozraké, jako kdyby se např. telekomunikační společnost na počátku 21. století soustředila výhradně na zřizování sítě telefonních budek s co nejvyšším komfortem pro volající, vymýšlela, jaká musí být jejich hustota v závislosti na počet obyvatel, řešila problémy jejich standardizace, anatomické tvary sluchátek atp., a zcela stranou ponechala skutečnost, že komunikační fenomen už mezitím reaguje na nové podmínky ve společnosti jinak než ve

20. století – pro které bylo typické zřizování pevných telefonních stanic – a to prostřednictvím rozvoje mobilních telefonů a elektronické pošty. Domnívám se, že vnímání uvedeného smyslu muzeologie povede, mimo jiné, také k logickému závěru – spor mezi „odpůrci“ a „přivrženci“ muzeologie je nesmyslný, protože muzejní fenomen – na rozdíl od muzea (!) – dělá z obou stran osudové spojence. Tím jsem ale v této části příspěvku vlastně jen rozvedl a převyprávěl leccos z toho, co ve svém článku uvedl i Zbyněk Stránský.

Za páte – bohužel, dospět k naznačenému smyslu muzeologie znamená vypořádat se s jedním handicapem. Je až jakýmsi prokletím muzeologie (a také muzeality, muzealizace...), že společný základ tohoto slova se slovem „muzeum“ komplikuje realizaci toho, co jsem naznačil v předchozí poznámce. Jazyková svázanost muzeologie s muzeem vede k tomu, že je stále znovu a znovu svazována s muzeem i věcně. Obrací se dovnitř muzea, polemizuje a diskutuje převážně s muzejníky, zpětnou vazbu má povýtce z muzeí... To ovšem často připomíná jakési „perpetuum mobile“ a je to také příčinou stále znovu a znovu oživovaných „sporů“ teoretiků s praktiky, a to bez ohledu na to, že tu a tam někdo občas připomene, že předmětem zájmu muzeologie je muzejní fenomen (i když – zase je tu ten zavádějící přívlastek „muzejní“) a nikoliv muzeum. Proto by do diskuse měli mnohem častěji vstupovat např. filozofové, sociologové, psychologové, ekologové atp., aby se k otázkám muzejního fenomenu vyjadřovali také „nemuzejníci“ a třeba i „nenávštěvníci muzeí“. Ti jsou přece rovněž nositeli té imanentní potřeby muzealizace, a to dokonce v jakési „čistší“ podobě než profesí – tj. převážně pouze jedním z projevů muzejního fenomenu – nutně poznamenání muzejníci.

Na závěr si dovoluji malé popíchnutí. Chci věřit, že tato diskuse o muzeologii, za jejíž iniciování docentu Stránskému děkuji, bude na stránkách Věstníku pokračovat, a že do ní vstoupí také obě teoreticko-muzeologická pracoviště při univerzitách v Brně a Opavě.

Jiří Žalman

Maří muzea vzdělávací a výchovnou činnost galerií?

Docela rozumím apelu Tomáše Fassatiho ve Věstníku č.5/2004. Galerie se snaží prezentovat veřejnosti výtvarné umění se zárukou kvality, tj. umění vybrané odborníky, a plní tak, mimo jiné, své poslání vzdělávací a výchovné, zatímco o ulici dále jsou lidé zváni ke shlédnutí výstavy v muzeu, která má také všechny vnější atributy výstavy výtvarného umění, ale z hlediska odborného jde o výstavu „pokleslého“ umění, která kazí vkus veřejnosti. Podle Tomáše Fassatiho „může několik výstav laciného umění zcela zhatit těžce vydobytý výsledek usilovné práce muzeí umění v regionech“. Proto apeluje na kolegy z muzeí, aby toto „měli vždy na mysli“. Myslím, že kdyby autor opustil diplomatický slovník, nahradil by tato slova jinými – nevystavujte, probaha, díla místních „mazalů“. Znovu říkám, že tomu rozumím, ale je to problém složitější a nelze jej, podle mého soudu, řešit tak, jak by si pravděpodobně Tomáš Fassati přál. Dokonce jde o problém natolik složitý, že by si zasloužil mnohem fundovanější analýzu, k níž ale nejsem povolán, proto připojuji jen několik poznámek, abych onu složitost alespoň naznačil.

Posláním „všeobecně zaměřených muzeí“, jak Tomáš Fassati nazývá regionální vlastivědná muzea, je dokumentovat přírodu a dějiny regionu v řadě oborů a na základě této dokumentace zprostředkovávat veřejnosti co nejplastičtější obraz regionu formou muzejních výstav, muzejních programů a muzejních publikací. Součástí reality každého regionu bezesporu je také umělecká tvorba, a to jak profesionální, tak amatérská. Má-li tedy muzeum vytvářet obraz této reality, nemůže uměleckou tvorbu pominout. Pro obraz regionu není přítom rozhodující pouze výsledek této tvorby,

ale už samotná skutečnost, že existuje, tj. že v regionu jsou lidé, kteří se nějakým uměleckým nebo podle přísnějších odborných hledisek „uměleckým“ tvořením zabývají, svá díla nebo „díla“ vystavují a třeba je i prodávají. Toto dokumentovat a začleňovat do obrazu regionu je tudíž povinností vlastivědného muzea, má-li být ten obraz pravdivý, tj. nemá-li z něj být záměrně něco vynecháváno.

Pro vlastivědné muzeum mají také často rozhodující význam témata děl, bez ohledu na jejich umělecké nebo „umělecké“ ztvárnění. Např. na obrazech či fotografiích, bez ohledu na to, zda jejich autoři mají či nemají umělecké ambice, mohou být např. exteriéry či interiéry zaniklých staveb, již neexistující části přírody atp., což může být významným dochovaným pramenem k poznání regionu. Začleňovat takové dokumenty do obrazu regionu je opět povinností vlastivědného muzea. To ostatně připouští i Tomáš Fassati, ale připomíná, že taková „díla“ by muzea měla prezentovat s „vymezením souvislostí“. Jenže jak? Mnohé napovídá už to, že výstava je právě ve vlastivědném muzeu, jehož poslání je všeobecně známé. To, že jsou např. na obrazech témata, připomínající historii regionu, obvykle muzeem nějak návštěvníkům sdělí. Zpravidla ani nezatajuje, že vystavuje např. umění neprofesionální. Má však ale také návštěvníkům sdělit, že „umělecká úroveň vystavených obrazů je velmi nízká“ a nebyť jejich významu dokumentárního nebo připomenutí, že vůbec „něco takového“ v regionu vzniká, nikdy by je muzeem nevystavilo, protože jde o umělecký škvár? Má snad sdělit návštěvníkům, že vystavuje sice dřevorezby pana Nováka, protože chce připomenout neprofesionální uměleckou tvorbu ve městě, výstavou odměnit autora za

jeho ušlechtilou volnočasovou aktivitu, ale to je vše, jinak jsou vystavená díla umělecky podprůměrná? Tak to by udělalo pouze jednou, tak necitlivý přístup k autorům věcí, o jejichž vystavování má zájem, si nemůže dovolit.

Protože tedy nelze z programu vlastivědných muzeí výtvarné výstavy různé umělecké úrovně vyloučit, ani nelze jednoduše uvádět to, že tato úroveň je v některých případech nízká, *nezbývá než posouzení umělecké úrovně vystavovaných děl ponechat na samotných návštěvnících výstav*, a tím se dostávám k meritu svého článku.

Nemyslím si, že vystavování „druhořadého“ výtvarného umění může „zhatit mnohaletou vzdělávací činnost galerií“, a nemyslím si to hned z několika důvodů. Především návštěvníky nepodceňuji. Myslím, že většina z nich je schopna vnímat, že jsou na výstavě neprofesionálního výtvarníka, jehož díla nelze srovnávat s díly profesionálními a prověřenými. Kdyby tomu tak nebylo, museli bychom se vážně zamýšlet, mimo jiné, i nad onou vzdělávací a výchovnou činností galerií, protože by vlastně nepřinášela výsledky. Pokud by návštěvníci výstav výtvarného umění dokázali ocenit skutečné umění jen tehdy, pokud by se jim žádné jiné neprezentovalo, byli by před uměním druhořadým či pokleslým „chráněni“, nebyl by to jistě výsledek, z něhož bychom měli mít radost.

Nelze zapomenout ani na to, že soudy o tom, které umění je to „skutečné“ nemohou být nikdy definitivní, byť by se jich dopouštěli sebefundovanější odborníci. Z historie je známá řada příkladů, jak se umění ve své době zatracované po čase stalo uměním velmi ceněným.

Jakákoliv, byť sebeupřímnější míněná snaha nějakým způsobem ovlivňovat co je a co není „vhodné“ vystavovat, byla vždy dobrým úmyslem, který dláždil cestu do pekel. Vždyť jak nekonečně smutný je svět, v němž je k vidění pouze umění oficiálně uznané za „skutečné“. My pamětníci víme o čem mluvíme. Proto je dobře, že existují galerie – *muzea umění* – které vystavují umění, překračující onu pomyslnou „laťku“ nastavenou odborníky, a jiná muzea, která ukazují i to, co je pod ní, v nejrůznějších souvislostech.

S vnímáním umění je to navíc, jak známo, složité. Sám jsem v oboru umění nevzdělán, mohu se tedy pokládat

za „běžného“ návštěvníka. Pracovně se však už léta pohybuji v oboru muzejnictví, kam náleží i muzea umění, a jsem tudíž soustavně vystavován vzdělávací a výchovné činnosti galerií. Ta se na mně projevuje tím, že se např. i v moderním umění orientuji snad o něco více než většina ostatních „běžných“ návštěvníků, rád navštěvuji výstavy moderního a současného umění (i mimopracovně), z některých odcházím dokonce upřímně nadšen. Nicméně jako celoživotního „vlastivědce“ mě stále mnohem více přitahuje ono „pábení“ amatérských fotografů, kreslířů a malířů, místních publicistů a literátů, lidí ozvláštňujících život v kdejaké vsi. A tak, přijedu-li do malého města, kde se mohu svobodně rozhodnout mezi návštěvou výstavy místního kantora, amatérského malíře – krajináře v muzeu a výstavou renomovaného moderního malíře v galerii, půjdu do muzea. A to navzdory tomu, že vím, že s velkou pravděpodobností nevidím žádné skutečné umění, a navzdory mnohaleté – a úspěšné – osvětě, již se mi dostává ze strany muzeí umění. Půjdu totiž do muzea za zcela jiným druhem prožitku než by byl ten, který by mě čekal v galerii. Nikomu své rozhodnutí nevnucuji, ale vůbec by se mi nelíbilo, kdybychom já a mně podobní byli o svůj prožitek ochuzeni proto, že výstava obrázků pana učitele se neuskutečnila, protože vystavování tohoto druhu umění by „zhatilo dlouholetou výchovnou a vzdělávací snahu místní galerie“, což kolegové v muzeu při rozhodování o výstavním plánu „měli na mysli“.

A tak jedině, co bych z apelu Tomáše Fassatiho vyvodil je to, že vlastivědná muzea by vždy měla umět odpovědět na otázku, *proč tu či onu výstavu, prezentující nějakou formu výtvarného umění, vlastně pořádají*. To ovšem platí pro jakoukoliv výstavu a mělo by to být samozřejmostí. Žel není. Tak jako se lze setkat stále ještě s řadou výstav, pro něž je jediným důvodem „provětrání depozitáře“, ještě častěji se lze setkat s výstavami výtvarného umění, pro něž jediným důvodem je to, že autor o vystavování projevil zájem (výstavy „podle pořadníku“, jak je nazývá Tomáš Fassati). Nemyslím si sice, že by tyto výstavy měly výchovnou a vzdělávací snahu galerií, ale nepochybně degradují vlastivědné muzeum na „béčkovou“ výstavní síň.

Jiří Žalman

Noví členové

Ústav chemické technologie restaurování památek Vysoké školy chemicko-technologické v Praze

Samostatné pracoviště zabývající se technologickými problémy konzervace, restaurování a obnovy památek vzniklo na Vysoké škole chemicko-technologické v Praze rozhodnutím rektora v lednu 1974 jako Laboratoř výzkumu příčin stárnutí uměleckých děl a metod jejich konzervace. Zřízení tohoto pracoviště souviselo se smlouvou o „spolupráci při hledání příčin stárnutí uměleckých děl a zároveň i optimálních způsobů jejich konzervace“ uzavřenou mezi VŠCHT v Praze a Akademií výtvarných umění v Praze. Vedením pracoviště byl pověřen doc. Ing. Jiří Zelinger, DrSc. a s ním zde pracovalo dalších pět pracovníků – chemiků, technologů. Po roce 1989, při reorganizaci kateder školy a přeměně na ústav se z odborného pracoviště stalo pracoviště vědecko-pedagogické – Ústav chemické technologie restaurování památek a pod tímto názvem existuje na Fakultě chemické technologie dodnes.

Odborné technologické pracoviště se zaměřením na ochranu a obnovu památek v naší republice v době vzniku Laboratoře neexistovalo a je dodnes ojediněle nejen u nás, ale i v zahraničí. Výhodou existence výzkumného i pedagogického pracoviště vychovávajícího specialisty – technologie pro oblast obnovy a konzervace památek právě na Vysoké

škole chemicko-technologické je možnost využívání jejího kvalitního instrumentálního vybavení i zázemí specialistů z různých oblastí chemické technologie kovů, keramiky a dalších silikátových materiálů a v neposlední řadě i polymerů – přírodních i syntetických.

Plánovaná spolupráce s vysokou výtvarnou školou, resp. s jejím restaurátorským oddělením, postupně poněkud ochladla, rozvoj pracoviště to však neovlivnilo. Výzkumná práce se v prvních letech soustředila na shromažďování a objektivní zhodnocení základních informací o vlivu struktury na vlastnosti materiálů vyskytujících se v památkových objektech či předmětech a o příčinách koroze i možnostech konzervace a ochrany těchto materiálů. Od počátečního zaměření na aplikaci polymerů pro tento účel se postupně pozornost přenášela i do dalších oblastí – především na silikátovou chemii.

V průběhu doby zde byla řešena řada zajímavých úkolů, v 70. letech např. vývoj fasádních nátěrových hmot vhodných pro památkové objekty, včetně poloprovozní výroby a konkrétní aplikace na fasády historických budov. Dodnes, po více jak 20-ti letech, některé z těchto fasád existují a plní svoji estetickou i ochrannou funkci. Počátkem

80. let zde probíhal výzkum možností modifikace rezonančního dřeva pro výrobu strunných nástrojů či výzkum laků používaných pro konečnou úpravu povrchu houslí. Byla zde modifikována a zkoušena metoda impregnace porézních materiálů za sníženého tlaku s využitím plastové folie, kterou je možno „zvládnout“ i na skromně vybavených pracovištích v muzeích i u soukromých restaurátorů. Rozšíření tohoto postupu mezi restaurátory a konzervátory je dokladem její dobře zvládnutelné aplikace.

Postupně se rozvíjela spolupráce pracoviště s různými institucemi zabývajícími se ochranou a obnovou památek – se Státním ústavem památkové péče a ochrany přírody (nyní Národní památkový ústav), s regionálními památkovými ústavy, s řadou muzeí a galerií i se soukromými restaurátory či dalšími organizacemi a sdruženími, jejichž činnost je zaměřena do této oblasti (např. Společnost pro technologie ochrany památek STOP). V roce 2001 byla uzavřena smlouva o spolupráci v oblasti technologie ochrany a konzervace památek mezi Správou Pražského hradu a Vysokou školou chemicko-technologickou v Praze, jejímž koordinátorem je Ústav chemické technologie restaurování památek.

Postupem času vznikaly kontakty i se zahraničními institucemi, s činností orientovanou na konzervaci a obnovu památek, jako jsou Institut Konzerwatorstwa i Zabytkoznawstwa při Univerzitě N. Kopernika v Toruni, The Getty Conservation Institute v Los Angeles, Universität für Angewandte Kunst ve Vídni apod.

Poslední dobou se pracovníci ústavu soustřeďují především na rozsáhlejší projekty, zahrnující přírodovědný průzkum objektů a návrh kroků směřujících k potlačení korozních vlivů a odstranění jejich účinků. Dlouhodobě se podílejí na sledování a vyhodnocování stavu soch Matyáše Bernarda Brauna v Betlému u Kuksu, prováděli průzkum stavu komplexu Lorety v Rumburku, zpracovávali návrh a prakticky prováděli zpevnění dřevěných soch ze Staroměstské radnice v Praze, konzultovali technologické postupy obnovy Toskánského paláce v Praze, sousoší Vidění sv. Luitgardy z Karlova mostu, náhrobků českých knížat Bořivoje II a Břetislava II. v katedrále sv. Víta a řady dalších významných uměleckých či stavebních památek.

Absolventi magisterského studia se zaměřením Technologie obnovy a konzervace památek získávají kvalifikaci technologů (ne restaurátorů či konzervátorů). Tomu je přizpůsobena i skladba předmětů. V materiálově zaměře-

ných předmětech se seznamují se vztahy mezi strukturou a vlastnostmi základních materiálů památkových objektů – organických i anorganických. Získávají rovněž znalosti technologické a znalosti v oblasti analytické chemie (spojené s metodami a postupy průzkumu památkových objektů). Vedle uvedených ryze technických a technologických předmětů absolvují i dějiny výtvarného umění a vybrané kapitoly z vývoje architektury. Teoretické studium je doplněno laboratorními cvičeními a odbornou praxí v organizacích a institucích zabývajících se ochranou a obnovou památek – v muzeích (např. v Náprstkově muzeu, ve Středočeském muzeu, v Národním muzeu, v Muzeu hlavního města Prahy), v archívech, ale i ve spolupráci se soukromými restaurátory nebo ve výrobních podnicích s produkcí zaměřenou na ochranu památek apod.

S absolventy ústavu je možno se v současné době setkat na technologických pracovištích ústředních institucí (Národní památkový úřad, Akademie výtvarných umění v Praze, Národní muzeum, Muzeum hlavního města Prahy), v archívech, ale i ve spolupráci se soukromými restaurátory nebo ve výrobních podnicích s produkcí zaměřenou na ochranu památek. Někteří z nich pracují i jako samostatní konzultanti technologických otázek spojených s péčí o památkové objekty.

Ústav se podílí rovněž na doktorandském studiu s tématy disertačních prací zaměřenými na otázky koroze a konzervace materiálů památkových objektů.

V loňském roce Ústav chemické technologie restaurování památek spolu s Ústavem kovových materiálů a korozního inženýrství VŠCHT připravil nový bakalářský studijní program Konzervování-restaurování objektů kulturního dědictví – uměleckořemeslných děl, který byl koncem roku 2004 akreditován.

Protože chceme podpořit možnosti naší spolupráce s muzei a galeriemi – v oblasti technologií i při zvyšování kvalifikace pracovníků, kteří se o ochranu a obnovu památek v těchto institucích starají – stal se ústav koncem roku 2004 členem Asociace muzeí a galerií ČR.

Markéta Škrdlantová

Kontaktní adresa: Ing. Markéta Škrdlantová, PhD.,
Ústav chemické technologie restaurování památek Vysoké školy
chemicko-technologické v Praze,
Technická 5, 166 28 Praha 6
Tel.: 224 353 800, fax: 223 114 050
E-mail: marketa.skrdlantova@vscht.cz

Připravuje se... (konference, semináře)

Prezentace folklóru a zvykosloví v muzeích v přírodě

Vědecká konference k 80. výročí založení Valašského muzea v přírodě se koná pod záštitou ministra kultury ČR a Českého výboru UNESCO.

V roce 2005 si připomene odborná etnografická a muzeologická veřejnost 80. výročí založení nejstaršího muzea v přírodě ve střední Evropě – Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm.

Jubilejní rok bude příležitostí k přípravě a realizaci řady programů, inspirovaných nejen slavnostní atmosférou, ale také navazujících na historicky první slavnosti, jimiž bylo muzeum v červenci 1925 otevřeno pro veřejnost.

Již v prvních programových prohlášeních se autor záměru záchrany ohrožených památek roubené architektury na Moravském Valašsku – Bohumír Jaroněk zabýval myšlenkou přiblížit návštěvníkům muzea nejen památky hmotné lidové kultury. Proto už v roce 1925, kdy muzeum tvořily pouze dva samostatné roubené domy a několik drobných staveb, počítal s pravidelnou prezentací projevů duchovní

kultury lidu, písní, tanců, hudby a zvyků. Slavnosti uspořádané v tom roce pod názvem „Valašský rok“ přinesly početnému obecenstvu možnost seznámit se s mnoha projevy folklórními i zvykoslovnými.

Na tradici, započatou před II. světovou válkou, navázali pracovníci muzea až v polovině 60. let minulého století, když se součástí programové nabídky stalo „Národopisné léto“, v jehož programech vystupovaly nejen neprofesionální a profesionální soubory prezentující lidovou hudebnost, písňové a taneční bohatství, ale také osobnosti, které byly v pravém slova smyslu nositeli tradice, znaly z vlastních prožitků krásu a poetiku lidové písně, tajuplná vyprávění i vážnost rodinných a výročních obřadů a obyčejů.

Programy zaměřené na prezentaci folklóru byly později obohaceny o rekonstrukce tradičních pracovních postupů a ožívování profesních zručností. Komponované programy, tématicky zaměřené na každodenní život lidu, jako další, komplexnější způsob prezentace, jsou spojeny s tvorbou dlouholetého ředitele muzea PhDr. Jaroslava Štiky, CSc..

Prostředí muzea v přírodě poskytuje pro realizaci takových pořadů unikátní prostor. Na pozadí instalovaných expozičních objektů, nebo přímo v nich, v krajíně připomínající podobu krajiny v době, kdy všechny projevy lidové obřadnosti a tvorby byly živé se setkáváme vždy s mimořádnou reakcí publika, zejména mládeže a seniorů. Právě z těchto důvodů bychom chtěli v prezentaci pokročit dále, mimo jiné také výměnou zkušeností a získáním nových podnětů od Vás, našich kolegů.

Rádi bychom Vás v jubilejním 80. roce existence Valašského muzea pozvali na toto odborné setkání na téma *Prezentace folklóru v muzeích v přírodě*, kde si budeme moci vzájemně vyměnit poznatky a inspirovat se prací kolegů z jiných muzeí. Výstupy z konference, včetně sborníku budou, jistě přínosem také pro Vaše další aktivity na poli prezentace jevů lidové kultury.

Vítězslav Koukal,
ředitel Valašského muzea v přírodě

Hlavní program konference:

Středa 7. 9. – čtvrtek 8. 9. 2005

Hlavní konferenční jednání na téma *Prezentace folklóru a zvykosloví v muzeích v přírodě*

Doprovodný program:

Pátek 9. 9. – Sobota 10. 9. 2005

Ozvěny Etnofilmu – 12. nesoutěžní přehlídka filmů a video-programů s národopisnou tematikou

Úterý 13. 9. – čtvrtek 14. 9. 2005

Jak se dříve ... Program pro školní skupiny věnovaný prezentaci archaických způsobů práce na poli, v domě, řemeslnické dílně, vyprávění a besedám.

Referáty na téma:

- Formy dokumentace a přenosu poznatků z terénu do prezentačních programů
- Příprava a prezentace programů čerpajících z duchovní a sociální kultury lidu
- Prezentace zaniklých technologií a domácích činností v autentickém prostředí
- Ohlasy programů a požadavky návštěvníků na realizaci specializovaných programů

Délka referátů je stanovena na 20 min, textová verze pro publikování bez omezení. Délka diskusního příspěvku a informace 10 minut. Panelová prezentace v době konání konference, panelová diskuse k prezentovaným akcím v závěru jednání.

Náklady spojené s účastí hradí vysílající organizace.

Příspěvky ve formě připravené na nosném médiu (CD, disketa) k publikování je nutno odevzdat v den zahájení konference.

Příhlášky očekáváme spolu s tématy referátů do 1. května 2005 na adresu: Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, Palackého 147, 756 61 Rožnov pod Radhoštěm. E-mail: drapala@vmp.cz

1. kutnohorský kulatý stůl – Slavníkovci v našich dějinách

Na letošní rok připravuje České muzeum stříbra v Kutné Hoře výstavu o Slavníkovcích. Výstava se koná ve spolupráci s Archeologickým ústavem AV ČR, Regionálním muzeem v Kolíně a Městským muzeem v Čáslavi. Příležitost 1010. výročí od libické události se pokusíme spojit s nejnovějšími výzkumy nejen v Libici, ale především v Malíně, který stále čeká na archeologické potvrzení slavníkovské mincovny. V Českém muzeu stříbra bude výstava návštěvníkům přístupna od dubna do srpna v mázhauzu Kamenného domu, v září a říjnu bude prezentována v Regionálním muzeu v Kolíně a na listopad a prosinec se přesune do Městského muzea v Čáslavi.

Jako doprovodný program připravujeme na čtvrtek před svátkem svatého Vojtěcha (21. dubna 2005) širokou mezioborovou diskusi u kulatého stolu. Mělo by se jednat o konfrontaci nejnovějších poznatků z oboru historie, archeologie, numismatiky a geologie. Za historii by úvodní referáty přednesli Jiří Sláma (*Slavníkovci z pohledu současnosti*), Dušan Třeštík (*Slavníkovci – prameny a konstrukce*) a Petr Sommer (*K sakrální architektuře „slavníkovského“ období*). Po historii bude následovat archeologie s příspěvkem Michala Lutovského (*Slavníkovci a archeologie*), Jana Maříka (*Současný výzkum Libice*) a Filipa Velímského (*Nové nálezy v Malíně*). Odpoledne přijde na řadu numismatika s referáty polského badatele Stanisława Suchodolského (*Ikografie slavníkovských mincí*), Luboš Polanský (*Několik úvah nad slavníkovským mincovnictvím*) a Zdeňka Petráně (*Geneze*

slepých uliček v numismatice Slavníkovců). Závěr, ale rozhodně ne nepodstatný, nám obstarají geologové s příspěvkem Vladimíra Šreina (*Těžili Slavníkovci malínské stříbro?*) a Milana Holuba (*Možnosti vzniku a zachování bohatých sekundárních rud stříbra v Kutné Hoře*). Po každém z těchto bloků úvodních informací by měla následovat moderovaná diskuse nejen mezi samotnými účastníky kulatého stolu, ale především s odbornou veřejností.

Naším kolokviem se snažíme umožnit jedinečné setkání předních odborníků z různých oborů k dané tematice. Jednání nebudou probíhat v jednotlivých uzavřených sekcích, takže všechny příspěvky bude moci slyšet celé publikum. Tím bude dosaženo propojení čtyř diskusí s horizontálním přesahem do různých oborů. Rádi bychom tak prokázali i nutnost spolupráce humanitních a přírodních věd při řešení tak složitých problémů, jakými dějiny rodu Slavníkova bezesporu jsou.

A závěrem ještě stručné vysvětlení – v názvu se objevilo číslo 1. Znamená to, že akce podobného typu by měly následovat. Prozatím se nám jeví optimální forma bienále. Na rok 2007 plánujeme podobné setkání nad problematikou postavy svatého Vojtěcha.

Příhlášky na kolokvium zasílejte na adresu: České muzeum stříbra, Barborská 28, 284 01 Kutná Hora, k rukám Bc. Josefa Kremla nebo na e-mail: kremla@cms-kh.cz.

Josef Kremla

Plaský klášter a jeho minulý a současný přínos pro kulturní dějiny

Před deseti lety byl v muzeu v Mariánské Týnici uspořádán seminář k historii plaského kláštera konaný u příležitosti výročí jeho založení. Vzhledem k tomu, že se od té doby objevily nové poznatky a bádání o plaském klášteře není jen historie vlastního kláštera a jeho stavby dovolujeme si vás pozvat na seminář další, při příležitosti 860 let od založení kláštera, který se bude konat ve dnech 11.-13. května 2005 v prostorách plaského kláštera a muzea v Mariánské Týnici.

Hlavní okruhy témat semináře jsou: Plaský klášter ve středověku; Kultura a vzdělanost v plaském klášteře; Plaský klášter v monistickém systému; Vztah obcí a rozsáhlých památkových komplexů typu plaského kláštera; Problematika a památkové trendy při rekonstrukcích rozsáhlých památkových komplexů; Památky a jejich využití.

Okruhy témat tímto striktně neuzavíráme, přivítáme i další příspěvky s novými poznatky. Doba pro přednesení příspěvku je stanovena 30 minut případných dotazů a disku-

Kalendárium kulturních událostí

Beroun

Městská galerie

Václav Zoubek: Akty březen 2005
Obrazy Josefa Švarce duben 2005

Muzeum Českého krasu v Berouně

Srí Lanka - ostrov mnoha tváří 3.2. - 9.3.2005
Obrazy v kamenech 3.2. - 13.3.2005

Blansko

Muzeum Blansko

Obrazy Anny Juračkové 25.2. - 25.3.2005
Žena - fotografie M. Borovičky, B. Kociny a J. Noska 3.4. - 1.5.2005
Kouzlo ručních prací 3.4.2005 - do února 2006

Blovice

Muzeum jižního Plzeňska v Blovicích

Svátky jara 12.3. - 31.3.2005
Osvobození jižního Plzeňska 14.4. - 22.5.2005

Brandýs nad Labem

Oblastní muzeum Praha – východ

Brandýs nad Labem v písemných a obrazových dokumentech 3.3. - 3.4.2005
Výtvarné práce dětí MŠ 7.4. - 21.4.2005

Brno

Moravská galerie v Brně

Pražákův palác
Daniel Hanzlík: Bez názvu, 2000 7.1. - 3.4.2005
Dobré zprávy. Slabikář - videoinstalace 28.1. - 28.3.2005
Petr Skácel (1924-1993) 4.2. - 3.4.2005
Syrové umění: Sbírka Jana a Evy Švankmajerových 25.2. - 29.5.2005

Místodržitelství palác

Nizozemská krajinaomalba 17. století 12.1. - do března 2005
Josef Bartuška a skupina Linie 1931-1939 11.2. - 1.5.2005
Štěpán Malovec březen - červen 2005

Uměleckoprůmyslové muzeum

X let tavené skleněné plastiky / Lhotský - Pelechov 24.3. - 5.6.2005
Grete Popper: Fotografie mezi dvěma světovými válkami 7.4. - 3.7.2005

Moravské zemské muzeum

Zázračné dítě E. W. Korngold do března 2005
Být čtenářem ve městě Brně 4.11.2004 - 15.4.2005
Rozumíme zvířatům? 2.12.2004 - 2.4.2005
Srbská církevní grafika 22.2.2005 - 16.4.2005
Voda - učme se jí rozumět 2.3.2005 - 28.6.2005
Etnografický ústav MZM
Díla dovednosti (Skládanky v lahvičkách) 14.12.2004 - 5.3.2005
Učení mučení aneb Pradědeček po škole 2 15.2.2005 - 29.6.2005
Květiny bílé po cestě ... 16.3.2005 - 22.5.2005
Marie Krčmářová: Kresby a akvarely 23.3.2005 - 22.5.2005

Muzeum města Brna

Miroslav Šimorda: Obrazy 24.2. - 10.4.2005

Měniná brána

Brána času - dlouhodobá archeologická výstava

Muzeum romské kultury o. p. s.

E luma romane jakhenca - profesionálních i neprofesionálních děl romských výtvarníků 25.11.2004 - 30.3.2005
Lidé kolem nás práce žáků a studentů duben 2005

Technické muzeum

Motocykly 14.2. - 10.5.2005
Osobnosti vědy a techniky na Slovensku 28.2. - 31.3.2005

Brtnice

Rodný dům Josefa Hoffmanna

Josef Hoffmann: Nadčasový design 5.6.2004 - 13.3.2005

Bruntál

Muzeum v Bruntále

Stanislav Holý nejen dětem 22.1. - 13.3.2005
Velikonoce na zámku 19.3. - 19.3.2005

Břeclav

Městské muzeum a galerie

Račte si přát aneb Jak nakupovaly naše prababičky 3.2. - 30.4.2005
Mladé vzpomínky aneb z desetileté historie muzea a galerie únor - květen 2005

Galerie

Výtvarné umění 18. a 19. století 24.3. - 8.6.2005

Synagoga

Václav Vaculovič: Krajiny patmovské 21.1. - 6.3.2005
Jarmila Lorencová: Obrazy 31.3. - 24.4.2005

Čáslav

Městské muzeum

Výstavní síň na pěší zóně
Nuda, ta nás nebaví - činnost DDM Čáslav 14.3. - 19.3.2005
Petr Zwinger: Obrazy 4.4. - 24.4.2005

Galerie

Jan Vyšehlid: Fotografie 21.3. - 1.4.2005

Čelákovice

Městské muzeum v Čelákovicích

24 hodin našeho města - Jak žilo naše město 17.12. 2004
12.2. - 13.3.2005

Česká Lípa

Vlastivědné muzeum a galerie v České Lípě

Nová Egyptská expozice a rekonstruovaná archeologická expozice (od 16.3.2005)
Pocta těm, kteří vzdorovali 7.3. - 10.4.2005
Česká Bible v průběhu staletí 10.3. - 24.4.2005
Svaté schody
Bible očima dětí březen 2005
Galerie Jidelna
Lucie Seifertová: Dějiny českého národa 4.3. - 3.4.2005
Luboš Drtina, Pavel Kraus: Obrazy, grafika 8.4. - 8.5.2005

České Budějovice

Jihočeské muzeum

Druhá světová válka říjen 2004 - květen 2005
Srí Lanka - perla Indického oceánu 14.1. - 3.3.2005
Současné výtvarné umění Slovenska 16.2. - 6.3.2005
Velikonoce v muzeu 22.3. - 28.3.2005
Lidová kultura v Jihočeském regionu od 1.4.2005
České Budějovice, jižní Čechy - k 740. výročí založení města duben - červen 2005

Wortnerův dům AJG

Jiří Křivánek/Aleš Růžička: Ve vlastní štávě 3.2. - 13.3.2005
Ateliéry AVU Praha 7.3.-17.4.2005

Český Brod

Podlipanské muzeum v Českém Brodě

Středověké a renesanční kamnové kachle 14.3. - 3.7.2005
Výtvarné umění na Kolínsku 21.4. - 27.5.2005

Český Krumlov

Regionální muzeum v Českém Krumlově

Dívčí Kámen - přírodní rezervace a historický vývoj osídlení březen - duben 2005
Obnovená krása březen - duben 2005
Hadi 14.3. - 4.4.2005
Astrid Esslinger: Obrazy 19.3. - do května 2005
Krásy přírody - fotografie 9.4.2005 - 1.5.2005

Český Těšín

Výstavní síň Muzea Těšínska

Zdeněk Hapala - loutkář, výtvarník, režisér 1.2. - 11.9.2005

Dačice

Městské muzeum a galerie

Fotoskupina FOKUS 6.2. - 6.3.2005

Doksy**Památník Karla Hynka Máchy**

Velikonoční výstava 13.3. - 20.3.2005

Dolánky**Dlaskův statek**

Nová stálá expozice: Jak jde život aneb narození, svatba, smrt (od 20.3.2004)

Velikonoční sobota - Řemeslníci ve světnici 26.3.2005

Domažlice**Muzeum Chodska v Domažlicích**

Dobrovolní hasiči 1.4. - 30.6.2005

Galerie Bratří Špillarů

Alois Ölinger: Obrazy 3.3. - 30.4.2005

Muzeum Jindřicha Jindřicha

Petr Mítro: Obrazy únor - březen 2005

Svět plzeňské zoo březen - duben 2005

Dvůr Králové nad Labem**Městské muzeum**

Výstava prací absolventů SPŠ kamenické 28.1. - 4.3.2005

Velikonoce aneb Od masopustu k pomlázce 22.3. - 23.4.2005

Františkovy Lázně**Městské muzeum Františkovy Lázně**

P. Pecháček: Fotografie z plzeňské ZOO 15.1. - 6.3.2005

Antonín Grafneter: Prkýnka 8.3. - 20.4.2005

Frýdek-Místek**Muzeum Beskyd - Frýdecký zámek**

Osobní hygiena na šlechtických sídlech do 20.3.2005

Z cest po Ománu, Mexiku a Guatemale 10.2. - 13.3.2005

Na pultu a pod pultem 17.2. - 20.3.2005

Zámecká velikonoční neděle 27.3.2005

Druhá světová válka 17.4. - 5.6.2005

Stanislav Holý: Výtvarná tvorba 17.4. - 22.5.2005

Haviřov**Památník Životické tragédie**

Od plamínku k žárovce 17.2. - 31.12.2005

Výstavní síň Musaion

Zima na Těšínsku 23.11.2004 - 13.3.2005

Havlíčkův Brod**Galerie výtvarného umění v Havlíčkově Brodě**

Pavel Sukdolák: Grafické dílo 11.2.2005 - 3.4.2005

Muzeum Vysočiny Havlíčkův Brod

Kateřina Ryvolová: Obrazy únor - březen 2005

Petr Minář: Obrazy únor - březen 2005

Velikonoční výstava keramiky duben 2005

Hlinsko v Čechách**Městské muzeum a galerie**

O středověku - výstava prací ZUŠ 25.2. - 10.4.2005

Miroslav Koupil: Kaligramy 22.4. - 5.6.2005

Hodonín**Masarykovo muzeum v Hodoníně**

Cín - nádobí chudých 10.12.2004 - 6.3.2005

TGM a Mexico City ve fotografii Tomáše Ouředníka do 20.3.2005

Černé řemeslo aneb Není muže nad kováře do 20.3.2005

Žena, žena, žena 31.3. - 29.5.2005

Holešov**Městské muzeum**

Obrazy 26.1. - 5.3.2005

Karel Bubílek: Obrazy 9.3. - 16.4.2005

Horní Planá**Rodný domek Adalberta Stiftera**

Adalbert Stifter v překladech duben - říjen 2005

Stifterův park v Horní Plané duben - říjen 2005

Most mezi lidmi / Zvonková - Glöckelberg duben - říjen 2005

Vítkův Hrádek - symbol vzájemnosti duben - říjen 2005

Horní Slavkov**Muzeum Horní Slavkov**

Obrazy v kamenech březen - duben 2005

Hranice**Městské muzeum a galerie v Hranicích**

Hranické knihtiskárny - knihy, tisky a bibliofilie 19. a 20. století 20.1. - 13.3.2005

Hronov**Jiráskovo muzeum****Jiráskovo divadlo**

Hronov za druhé světové války duben - květen 2005

Humpolec**Městské kulturní a informační středisko - Muzeum****dr. Aleše Hrdličky**

Lukáš Vavrečka: Básně, obrázky březen 2005

Radka Poláková: Malby duben 2005

Josef Šeda: Obrazy duben 2005

Dolní nám.

Výstava obrazů amatérských výtvarníků Humpolecka březen 2005

Hustopeče**Městské muzeum a galerie**

Hana Kratochvílová: Fotografie březen 2005

Výtvarné práce žáků hustopečských škol duben 2005

Cheb**Galerie výtvarného umění v Chebu**

Cyril Bouda: Volná grafika 22.1.2005 - 20.3.2005

Nizozemská malba 17. století ze zámeckých sbírek

Olomouckého kraje 3.2.2005 - 27.3.2005

Eva Janošková: Práce ze 60. let 26.3.2005 - 1.5.2005

Pocta Františku Kupkovi 14.4.2005 - 5.6.2005

Krajské muzeum Cheb

Nová stálá expozice: Valdštejnův úmrtní pokoj (od 15.5.2004)

Johann Balthasar Neumann (1687-1753) dlouhotrvající výstava

- barokní architekt a stavitel

Maestro Rudolf Serkin dlouhotrvající výstava

Od masopustu k velikonočním 12.2. - 10.4.2005

Velikonoce v muzeu 19.3.2005

Mezi Saharou a tropickými pralesy březen - květen 2005

Ochrana přírody na Chebsku 15.4. - 15.5.2005

Muzeum porcelánu Haas & Czjzek

Výstava historického slavkovského porcelánu 1.1. - 31.12.2005

Chomutov**Oblastní muzeum**

Kuriozity z muzeí Ústeckého kraje 15.1. - 19.3.2005

100 let muzea v Kadani 3.3.-31.3.2005

Chrast u Chrudimě**Městské muzeum**

Petra Timurová: Obrazy duben 2005

Cyklus zaniklých řemesel: Řezbářství duben - srpen 2005

Chrudim**Kabinet ex libris - umělecké sbírky PNP**

Vladimír Tesař: Obrazy, kresby, grafika 16.3. - 31.5.2005

Muzeum loutkářských kultur v Chrudimi

Posvícení v Hudlicích 17.1. - 30.12.2005

Lampión je divadlo 17.1. - 30.12.2005

Miroslav Alexa: Malování o běhání 20.1. - 6.3.2005

Šašci a Kašpaři pražské Říše loutek 15.2. - 30.12.2005

Eva Jasenská: Loutky - oživená fantazie 10.3. - 24.4.2005

Regionální muzeum v Chrudimi

Chrudimské pohlednice 3.2. - 3.4.2005

Modely k nakousnutí - ovoce z přírodovědných sbírek
17.2. - 8.5.2005

Práce žáků ZUŠ Chrudim
7.4. - 24.4.2005

Jablonec nad Nisou
Muzeum skla a bižuterie
Nová stálá expozice: Kouzelný svět bižuterie a Čarovná zahrada (od 23.9.2004)
100 let jabloneckého muzea 1904-2004 do 6.3.2005
Velikonoce v muzeu 17.3. - 23.3.2005
Sklo - obsah - funkce 31.3.-22.5.2005
Galerie Belveder
Poklady z depozitáře uměleckoprůmyslové školy II.
20.1. - 27.3.2005

Sdružení fotografů KONTAKT. Sdružení fotografů Euroregionu Nisa duben-květen 2005

Jablonec nad Orlicí
Stálá expozice dějin města
Přišlo jaro do vsi 13.3. - 2.4.2005

Jablunkov
Výstavní síň Muzea Těšínska
Plicní sanatorium 26.10.2004 - 3.4.2005

Jaroměř
Městské muzeum v Jaroměři
Návrat nebeských jezdců 4.3. - 31.3.2005

Jesenice
Vlastivědné muzeum
Slovensko bratří Čapků 3.2. - 20.3.2005

Jeseník
Vlastivědné muzeum Jesenicka
Miloslav Šebek: Jeseníky do 3.3.2005
Obrázky dětství - školní obrazy a pomůcky 15.2. - 19.3.2005
Nysa v grafice 29.3. - 30.4.2005

Jičín
Regionální muzeum a galerie Jičín
Papírová platidla duben 2005
Galerie
Eva Kubínová: Dřevořezy 11.2. - 13.3.2005

Jílové u Prahy
Regionální muzeum v Jílovém u Prahy
Vendula Čísařovská: Obrazy 5.2. - 13.3.2005
Táborák zvolna dohořívá - trampské obrazy 12.2. - 28.3.2005
Dobrou chuť! 19.2. - 29.5.2005

Kamenický Šenov
Sklářské muzeum
Sklo Ivana Jiskry a Kamila Faifera 1.3.-10.4.2005

Karlovy Vary
Krajské muzeum Karlovy Vary
Epoziční budova
Zničené kostely 3.3.-22.5.2005
Muzeum Zlatý klíč
Velikonoční setkání 22.3.-23.3.2005
Horní hrad 1.4.-24.4.2005

Karlštejn
Muzeum betlémů
Výstava perníkových betlémů listopad 2004 - únor 2006

Karviná - Fryštát
Výstavní síň Muzea Těšínska
Svět podle Ortelia 8.3. - 31.7.2005

Klatovy
Galerie Klatovy/Klenová
Galerie U Bílého jednorozce v Klatovech
Václav Sika: Opakování; Colors of Anna Kocourková; Fotografie; Vladimír Uhlík: Duše prostoru 27.2. - 17.4.2005

Vlastivědné muzeum Dr. Hostaše v Klatovech
Jihoamerické Andy - fotografie M. Koláře a J. Adáškové 11.1. - 1.4.2005
To vajíčko malovaný... 2.2. - 1.4.2005
Otloukej se píšťaličko ... 2.2. - 1.4.2005
Velikonoční trh 1.3. - 25.3.2005
Velikonoční inspirace - Od Smrtné do Květné neděle 13.3. - 20.3.2005
Hádanky z etnografické sbírky muzea 13.4. - 5.6.2005
Zapomenutá řemesla 13.4. - 5.6.2005
... i tohle byla válka - civilní oběti Druhé světové války 13.4. - 5.6.2005

Kolín

Regionální muzeum v Kolíně
Výtvarné umění na Kolínsku 17.2. - 10.4.2005
Dvořákovo muzeum pravěku na Kolínsku
Ilustrace k básním Petra Lubomíra Štíchy 3.3. - 3.4.2005
Jiří Teichman: Divoká příroda Kanady 7.4. - 22.5.2005

Kouřim

Muzeum Kouřimska
Nová stálá expozice: Kouřim a Kouřimsko ve středověku (od 11.9.2004)
Velikonoční kraslice 5.3.2005 - 1.5.2005
Od revoluce k revoluci - Kolínsko ve věku rozumu a srdce (1789-1848) 30.3. - 5.6.2005
Muzeum lidových staveb v Kouřimi
„Nesem líto zelený a vajíčka červený“ 5.3. - 3.4.2005
Smrt vynesem, nové léto přinesem 19.3.2005
Chození s Jidášem 26.3.2005
Z náčrtníku Bóži Kulveita 5.4.-12.6.2005

Kralupy nad Vltavou

Městské muzeum
60 let od náletu na město 23.3.-15.5.2005

Kravaře ve Slezsku

Zámecké muzeum
Velikonoce na rychtě 19.3.2005

Kroměříž

Muzeum Kroměřížska, příspěvková organizace
Alice Dostálová: Čarování se sklem 10.2. - 6.3.2005
Zvířata Tanzanie pohledem Josefa Ščotka 26.2. - 12.3.2005

Kutná Hora

České muzeum stříbra
Po čem kráčíme aneb Co vidíme a nevidíme, když chodíme Kutnou Horou březen 2005
Hana Richterová: Dřevořezba 1.4. - 1.5.2005
Kamenný dům
Slavníkovci 1.4. - 31.8.2005

Galerie Felixe Jeneweina města Kutné Hory

Jakub Špaňhel: Obrazy 3.3. - 30.4.2005
Vlašský dvůr
František Kobliha (1877-1962) 13.1. - 27.3.2005
Oldřich Kulhánek: Grafika 7.4. - 19.6.2005

Kyjov

Vlastivědné muzeum Kyjov
Školní obrazy 24.1. - 3.4.2005
Zbraně ze sbírek muzea 11.4. - 3.7.2005

Lanškroun

Městské muzeum Lanškroun
Lanškrounský umělecký salon 2005 29.1. - 13.3.2005
Eduard Landa: Obrazy s lanškrounskými motivy 29.1. - 13.3.2005

Lány

Muzeum T. G. Masaryka v Lánech
Masaryk a knihy 17.2. - 3.4.2005

Liberec**Oblastní galerie v Liberci***Lubomír Příbyl: Grafika 1959 - 2001* do 28.3.2005**Severočeské muzeum v Liberci, přísp. org.***Umění západní Afriky* 14.1. - 10.4.2005*Cestička do školy - nejkrásnější české slabikáře* 25.1. - 20.3.2005*Modřínová duše - Tajga, lidé, šamani a jiné obrázky* 4.2. - 13.3.2005**Lidice****Národní kulturní památka - Památník Lidice***Lidická galerie**Kurt Gebauer: Výběr z osobní kroniky veřejných dějin* 17.1. - 3.4.2005**Litoměřice****Oblastní muzeum Litoměřice***Jehla, příze, pokličky, hračky každé babičky* 1.2. - 20.3.2005*Kuriozity z muzeí Ústeckého kraje* 29.3. - 29.5.2005**Severočeská galerie výtvarného umění v Litoměřicích***František Kupka* do 6.3.2005**Litomyšl****Regionální muzeum v Litomyšli***Kouzelný krasohled – Patchwork – Quilty* 8.4. - 1.5.2005**Lomnice nad Popelkou****Městské muzeum a galerie***B. Podobský: Obrazy* březen 2005*Libuše Kaplanová: Obrazy, šperky, tapiserie* duben 2005**Louny****Galerie Benedikta Rejta***Neokonstruktivismus a op art ze sbírek galerie* od 19.2.2005**Oblastní muzeum***Ornament v lidové tvorbě* 8.3. - 22.5.2005*Tajemný svět lišejníků* 8.3. - 22.5.2005**Mariánská Týnice - Kralovice****Muzeum a galerie severního Plzeňska***Severní Plzeňsko na pohlednicích* 30.3. - 15.5.2005**Mělník****Regionální muzeum***Fajáns a měkká kamenina ze sbírky dr. Miroslava Jaroše* 3.3. - 3.4.2005*Výstava k výročí skautského oddílu Mělník* 7.4. - 1.5.2005**Mladá Boleslav****Muzeum Mladoboleslavska***Nová stálá expozice: Venkov v proměnách času*

(od 8.9.2004)

Jiří Pešán: Koláže; František Pešán: Loutky 2.3. - 3.4.2005*Obnovená krása věcí – restaurované sbírkové předměty* 13.4. - 24.7.2005**Mohelnice****Vlastivědné muzeum***Židovské obyčeje a zvyky* březen - duben 2005**Most****Oblastní muzeum v Mostě, příspěvková organizace***K. Polach: Obrazy, akvarely, kresby, slova* 15.2. - 3.4.2005**Náchod****Regionální muzeum***Démoni a bytosti* březen 2005*Náchod za druhé světové války* duben - květen 2005**Náměšť na Hané****Zámek Náměšť***Zahájení sezóny* 2.4. - 3.4.2005**Nejdek****Národopisné muzeum v Nejdku***Krušnohorská paličková krajka* 4.3. - 19.6.2005**Nepomuk****Městské muzeum a galerie***Jan Nepomucký, světec střední Evropy* 18.3. - 17.4.2005**Nová Paka****Městské muzeum***Suchardův dům**Válkovy dřevěné hračky z Nové Paky* 25.3.2005 - 22.5.2005**Nové Město na Moravě****Horácká galerie v Novém Městě na Moravě***Odysseova cesta - Keramika* 27.1. - 5.6.2005*Máme rádi kořata - dětská kresba* 27.1. - 27.3.2005*Bylo nebylo - pohádkové motivy v českém moderním výtvarném umění* 17.2.2005 - 29.5.2005**Horácké muzeum***Barevný svět* březen - duben 2005**Nové Město nad Metují****Městské muzeum***Galerie Zázvorka**Výtvarné práce žáků ZŠ Komenského* 27.1. - 27.3.2005*Karel Vondráček: Obrazy* 31.3. - 12.6.2005**Nové Strašecí****Městské muzeum***Jan Lukáš: Řecko* 1.3. - 27.3.2005**Nový Jičín****Muzeum Novojičínska***Cesta do pravěku se Zdeňkem Burianem* 12.2. - 31.7.2005*Lovecké trofeje za sezonu 2004* 13.3. - 10.4.2005*Velikonoční jarmark* 19.3.2005**Olomouc****Muzeum umění Olomouc***Karel Malich: Retrospektiva* 10.2. - 24.4.2005*Kubistická knižní obálka a nábytek* 3.3. - 22.5.2005**Vlastivědné muzeum v Olomouci***Zlaté Hory - historie rudního ložiska evropského významu* 4.2. - 10.4.2005*Vítejte v Agio Apostolle* 18.2. - 31.3.2005**Opava****Slezské zemské muzeum***Výstavní budova SZM**Čepce, šátky, vlnáky a kroje Slezska* do 1.5.2005*Čsl. Legie v Rusku* 22.2. - 31.3.2005*Malované Velikonoce - výtvarné práce dětí* 1.3. - 1.4.2005*Největší trilobiti ze sbírek muzea* 1.4. - 1.5.2005*Aleš Milerský: Beskydy* od 6.4.2005*Památník Petra Bezruče**Zdeňek Mlčoch: Grafika, ilustrace* do 17.4.2005**Orlová****Výstavní síň Muzea Těšínska***Pozor, vyletí ptáček!* 8.2. - 27.3.2005*115 let dobrovolných hasičů v Orlové* 12.4. - 3.7.2005**Ostrava****Ostravské muzeum***Výstava muzeí v Ostravě, Sosnowci, Trenčíně a Miskolci* duben - červen 2005*Thonet* duben - červen 2005**Pardubice****Východočeská galerie v Pardubicích***Tomáš Hlavinka* 9.3.2005 - 15.5.2005*Stanislav Kolíbal* 9.3. - 15.5.2005*Umění grafiky* 23.2. - 17.4.2005*Jiří Votruba* 23.2. - 14.4.2005*Francouzi* 20.4. - 19.6.2005

Východočeské muzeum

Nová stálá expozice: Příroda východního Polabí
Člověk a mléko 11.2. - 24.4.2005

Paseky nad Jizerou**Památník zapadlých vlastenců**

O pasecké škole 10.6.2004 - 31.3.2005

Pelhřimov

Muzeum Vysočiny Pelhřimov, příspěvková organizace
Od Velikonoc po Masopust únor - duben 2005

Petřvald u Karviné**Technické muzeum**

Petřvald v proměnách staletí 1.4. - 31.12.2005

Písek**Prácheňské muzeum v Písku**

Tomáš Majdl: Obrazy 1.3. - 31.3.2005
"Ostrovy Sandokana" 1.3. - 26.4.2005
Lochmanové - 5 generací malířské rodiny 2.3. - 24.4.2005

Plzeň**Diecézní muzeum v Plzni**

Ludmila Seefried Matějková: Sochy 7.4. - 25.4.2005

Západočeské muzeum v Plzni

Tajemná Indonésie – Tamtamy času do 31.5. 2005
Zlatý věk Ukiyoe 16.3.-17.4.2005

Národopisné oddělení Západočeského muzea v Plzni

60 let vysílání Českého rozhlasu Plzeň 11.3.-10.4.2005

Polička**Městské muzeum a galerie**

Doba měst a hradů, husitské války 1.2. - 31.3.2005

Praha**České muzeum výtvarných umění**

Jan Hendrych: Dílo 3.3. - 10.4.2005

Galerie hl. m. Prahy**Městská knihovna**

A na co myslíš ty 16.2. - 15.5.2005

Staroměstská radnice

Vždy s úsměvem V+W březen - duben 2005

dům U zlatého prstenu

Antonín Kratochvíl březen - květen 2005

Dům U Kamenného zvonu

Bienále březen - květen 2005

Museum Kampa

Jiří Straka: Čínská experimentální tušová malba do 15.3.2005

Muzeum hlavního města Prahy**expoziční budova**

Koně a Pražané 1.10.2004 - 30.4.2005

Historické kočárky (1880-1965)

8.2.2005 - 6.3.2005

Muzeum Policie ČR, Praha 2

Prostituce staré Prahy 19.11.2004 - 6.3.2005

Český a slovenský exil 20. století: 1968-1969 a Polsko

a Československo 1968 24.3. - 24.4.2005

Národní galerie v Praze**Valdštejnská jízdárna**

Václav Špála: Mezi avantgardou a živobytím do 11.9.2005

NG - Klášter sv. Jiří do 24.4.2005

Petr Brandl: Malíř neřestí pozemských do 24.4.2005

NG - Palác Kinských; sídlo Sbírky kresby a grafiky

Krajina v českém umění 17.-20. století od 28.5.2004

Grafický kabinet: Karel Postl (1774-1818) do března 2005

NG - Šternberský palác; sídlo Sbírky starého umění

Tizian: Apollon a Marsyas do 25.4.2005

NG - Sbírka mimoevropského umění; Archiv Národní galerie

v Praze, Praha 5

A Qin a Jiří Straka - Jižní Čína v obrazech 19.3. - 12.6.2005

NG - Veletržní palác; Sbírka moderního a současného umění

a Sbírka umění 19. století

Afrika. Osudové setkání Rainera Kreissla do 13.3.2005

Grafický kabinet: Rudolf Kremlička do března 2005

Jakub Špaňhel, Jonáš Czesaný 11.2. - 15.5.2005

Emil Filla: Práce na papíře do března 2005

Kabinet kresby a grafiky 19. století: Adolf Kašpar do března 2005

Kabinet kresby a grafiky 19. století: Viktor Stretti (1878-1957)

březen - červen 2005

Národní muzeum

Fotbal! 1934-2004 2.11.2004 - 10.4.2005

Výlet do třetihor do 31.3.2005

Knihovna NM do 31.5.2005

Magdalena Dobromila Rettigová do 31.5.2005

NM - Historické muzeum - Historická expozice - Lobkovický

palác

Miniaturní a drobný portrét 15.10.2004 - 31.3.2005

Akademická malířka Milada Trčková-Císařová

21.1.2005 - 31.3.2005

NM - Náprstkovo muzeum asijských, afrických a amerických

kultur

Abúsír - Tajemství pouště a pyramid do 6.3.2005

Tři severy - Laponsko na severu Finska 9.2.2005 - 24.4.2005

NM - České muzeum hudby

Dobrá pohoda české hudby aneb Dra Desideria vidění

a prorocství o hudbě do května 2005

NM - České muzeum hudby - Muzeum Bedřicha Smetany

Podoby Bedřicha Smetany 3.3.2004 - 31.10.2005

NM - České muzeum hudby - Muzeum Antonína Dvořáka

Jak se svět loučil s Antonínem Dvořákem do 31.12.2005

Národní technické muzeum, Praha 7

Jan Koula (1855-1919) 10.2.2005 - 3.4.2005

Národní zemědělské muzeum, Praha 7

Půda - obraz života 17.12.2004 - 5.6.2005

Fotografie z trezoru - Jáva a Bali, Sumatra (1962) - kamerou

inženýrů Hanzelky a Zikmunda 28.1. - 24.4.2005

Poštovní muzeum

Ladislav Jirka: Grafik a rytec poštovních známek do 3.4.2005

Josef Saska: Známková tvorba a grafika 6.4. - 5.6.2005

Správa Pražského hradu, příspěvková organizace KPR

Císařská konírna

Josef Sudek: Smutná krajina 17.12.2004 - 20.3.2005

Adolf Born duben - červen 2005

Jízdárna

Zdeněk Burian duben - červen 2005

Tereziánské křídlo starého královského hradu

Hanzelka a Zikmund: Fotografie 10.3. - 24.4.2005

Uměleckoprůmyslové muzeum v Praze

Holduj sportu, pohybu! Sportovní móda pro podzim a zimu

1860-2004 20.1. - 13.3.2005

Galerie Josefa Sudka

Jiří Krejčí: Fotografie cliché verre 12.1. - 24.4.2005

Židovské muzeum v Praze

Galerie Roberta Guttmanna

Robert Gluck a Cynthia Rubin: Stopy historie do 27.3.2005

Místa utrpení českých Židů - Transport na východ 1942

13.4. - 10.7.2005

Prachatice

Prachatické muzeum

Pohlednice Šumavy, turistika a turisté v toku času

5.4. - 22.5.2005

Prostějov

Muzeum Prostějovska v Prostějově

Dobrá trefa - z historie střeleckých spolků na Moravě

a Slezsku 27.1. - 3.4.2005

Po stopách třetihorního moře 3.2. - 30.3.2005

Josef Jíra: Grafika 17.2. - 3.4.2005

České rodinné divadlo 2.3. - 26.6.2005

Úprkova 18

Hody, hody, doprovody... 8.3. - 3.4.2005

Předklášteří**Muzeum Brněnska, příspěvková organizace****Podhorácké muzeum**

Práce žáků ZUŠ na motivy moderních uměleckých směrů
6.2.2005 - 6.3.2005

Alice Dostálová: Čarování ze skla březen - duben 2005

Výstava květin 25.3. - 3.4.2005

Historie železniční dopravy na Tišnovsku duben - říjen 2005

Přerov**Muzeum Komenského v Přerově**

Z přírůstků muzea za rok 2004 2.3. - 24.4.2005

Ex libris ze sbírek muzea 2.3. - 1.5.2005

Kreslený humor Lubomíra Dostála 2.3. - 29.5.2005

Druhá světová válka 2.3. - 2.6.2005

Moravská ornitologická stanice - přírodovědné oddělení Muzea**Komenského v Přerově**

Blízká setkání - makrofotografie hmyzu do 31.3.2005

Přeštice**Dům historie Přešticka**

Bedřich Zákostelecký: Umělecká knižní vazba; Marek

Zákostelecký: Scénografie.loutky; Jan Zákostelecký:

Architektura 19.1. - 10.4.2005

Příbor**Muzeum v Příboře**

Otto Potsch: V jantaru zakleto 3.2. - 10.4.2005

Krásy moří a oceánů – za tajemstvím lastur 17.2. - 24.4.2005

Příbram**Hornické muzeum Příbram**

výstavní sál dolu Vojtěch

Velikonoce v hornické chalupě 21.3. - 27.3.2005

Rakovník**Muzeum T. G. M. Rakovník**

Studenti GZWR: Jiné světy 22.2. - 20.3.2005

Jaroslav Bocker: Sochy 24.2. - 27.3.2005

Galerie Samson - café

Jan Dinga: Obrazy 21.2. - 26.3.2005

Rokycany**Muzeum Dr. Bohuslava Horáka v Rokycanech**

Klobouky našich prababiček leden - březen 2005

Nepřetržitě čtení a muzejní noc 5.3.2005

Velikonoce v muzeu 26.3.2005

Rozumíme zvířatům? 14.4. - 8.6.2005

Synagoga v Radnicích

Jubileum dolů kamenouhelných v Mirošově se vzpomínkou

na tradice uhelné těžby na Radnicku 27.1. - 15.3.2005

Roudnice nad Labem**Galerie moderního umění v Roudnici nad Labem**

Marie Blabolilová: Obrazy a grafiky 20.1. - 6.3.2005

Karel Vaca: Obrazy, scénografie, plakáty 10.3. - 1.5.2005

Roztoky u Prahy**Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy**

Kovový věk - kovaná a litá plastika studentů SUPŠ a VOŠ

Turnov 22.2. - 8.5.2005

Čínské miniatury 10.3. - 22.5.2005

Rožnov pod Radhoštěm**Valašské muzeum v přírodě, národní kulturní****památky**

Velikonoce na Valašsku 26.3. - 28.3.2005

Rýmařov**Městské muzeum v Rýmařově**

Rýmařovský divadelní spolek Mahen 1945-2005

4.3. - 10.4.2005

Richard Tymeš 15.4. - 15.5.2005

Miroslav Šnajdr ml. 15.4. - 15.5.2005

Sedlčany**Městské muzeum**

Tradiční čínské umění 20.1. - 4.3.2005

10 let Sdružení obcí Sedlčanska 9.3. - 8.4.2005

Josef Suk známý i neznámý 12.4. - 3.6.2005

Slaný**Vlastivědné muzeum**

Dny německé kultury 1.4. - 24.4.2005

Galerie muzea

Slaný a okolí v kresbách Jaroslava Fencla 12.2. - 20.3.2005

Sokolov**Krajské muzeum Sokolov**

Josef Černý: Obrazy leden - březen 2005

Jan Vávra: Portréty únor - duben 2005

"Člověk a jeho zájmy" - autorky-podnikatelky

březen - duben 2005

Sovinec**Hrad Sovinec**

Na moravské veselici 16.4. - 17.4.2005

Stěbořice**Arboretum Nový Dvůr**

Z říše hub do 30.4.2005

Strakonice**Muzeum středního Pootaví**

Velikonoční výstava 10.3. - 28.3.2005

Strážnice**Městské muzeum**

Velikonoční výstava 6.3. - 22.4.2005

Svitavy**Městské muzeum a galerie**

Miroslav Koupil: Kaligramy 12.2. - 27.3.2005

Maliřské ohlédnutí - plakáty a pozvánky svitavského muzea

1976-89 12.2. - 27.3.2005

Šlapanice**Muzeum ve Šlapanicích**

Z výtvarné tvorby Jany Besmákové do 6.3.2005

Historie Židů v Čechách a na Moravě - Židovské tradice

a zvyky březen - červen 2005

Šumperk**Vlastivědné muzeum Šumperk**

Co neukryla dálnice - archeologické nálezy 14.1. - 31.3.2005

Tábor**Husitské muzeum**

Dětský domov Radenín 14.3. - 31.3.2005

Prestížní stavby jižních Čech 18.4. - 6.5.2005

Galerie AD 1551

Velikonoce 4.3. - 31.3.2005

Teplice**Regionální muzeum v Teplicích**

České loutkové divadlo - historie a současnost

9.2. - 20.3.2005

Rekvizice zvonů na Teplicku za 1. sv. války březen 2005

„Taras – fotografická setkání 1965 - 1983“ 16.3. - 1.5.2005

Výstava prací žáků výtvarného oddělení ZUŠ v Teplicích

30.3. - 17.4.2005

Terezín**Památník Terezín, národní kulturní památka**

Václav Frolík: Hlavy, tváře, gesta 3.2. - 30.4.2005

Muzeum ghetta

Luděk Tichý od 7.4.2005

Trutnov**Muzeum Podkrkonoší**

Od masopustu do Velikonoc 4.2. - 10.4.2005

Třebíč**Muzeum Vysočiny Třebíč**

- Dámské módní doplňky aneb V náruči nostalgie* 21.1. - 17.4.2005
Stopy na Everestu 1.2. - 15.4.2005
Martin Piro: Cesta 11.2. - 15.5.2005
2. světová válka 10.3. - 4.9.2005

Třeboň**Rožmberk o.p.s. - Vesnické muzeum Kojákovice**

- Velikonoce v kovárně* 26.3.2005

Třinec**Muzeum Třineckých železáren a města Třince**

- Historie skautingu na Třinecku* březen - červen 2005

Turnov**Muzeum Českého ráje**

- Moje město, moje krajina/ Moje místo, naše krajobrazy -
 dětská a studentská kresba* 10.2. - 6.3.2005
*Stříbrný šperk Brno 2004 - V. ročník soutěže pro absolventy
 zlatnických škol* do 31.3.2005
Velikonoční dílna 21.3. - 24.3.2005

Týn nad Bečvou**Hrad Helfštýn**

- Kraslice* 26.3. - 24.4.2005

Týn nad Vltavou**Městské muzeum**

- Fotografie Jaroslava Novotného* březen - duben 2005
100 let ochotnické společnosti "Vltavan" březen - duben 2005

Týnec nad Labem**Městský úřad - Muzeum rodu Pernerů a Týnce nad Labem**

- Týnečtí cestovatelé - African club v Československu* březen 2005

Uherské Hradiště**Slovácké muzeum v Uherském Hradišti**

- Klobúček s pérkama, věneček s pantlami* do 28.3.2005
Bedřich Beneš Buchlovan, známý neznámý do dubna 2005
Galerie Slováckého muzea
Kamil Mikel: Obrazy 3.2. - 3.4.2005
Josef Pšurný: Výběr z malířského díla 3.2. - 3.4.2005
Jiří Jun: Kresby 3.2. - 3.4.2005

Uherský Brod**Muzeum Jana Amose Komenského**

- Kosočtverec kolem nás* 27.1. - 1.3.2005
Folklorismy v českém výtvarném umění 20. století 11.3. - 5.6.2005
Kraslice 2005 - ukázka lidové výroby 15.3. - 16.3.2005

Ústí nad Labem**Muzeum města Ústí nad Labem**

- Tajnosti muzejní knihovny* 2.2. - 2.4.2005
Časopis Týden - 10 let ve fotografii 8.2. - 12.3.2005
Václav Krůček duben - květen 2005
Bombardování Ústí nad Labem duben - červenec 2005

Ústí nad Orlicí**Městské muzeum**

- Hernychova vila*
Od ostatků po šmerkust 24.2. - 26.3.2005
*Dobrá hospodyňka M. D. Retigová a Panenky z dílny
 a sbírky Anny Šlesinger* 14.1. - 6.3.2005

Vlašské Meziříčí**Muzeum regionu Valašsko ve Vsetíně - pobočka****Vlašské Meziříčí**

- Nová stálá expozice: Sklo a gobelíny (od 16.5.2004)*
Jaroslava Hýžová - k nedožitým devadesátinám 10.3. - 22.5.2005
Firma Dadák 24.3. - 1.5.2005

Velké Opatovice**Památník města**

- vestibul kina - zámek*
Hospodářský, spolkový a kulturní život ve městě 16.1. - 6.3.2005

Veselí nad Lužnicí**Blatské muzeum ve Veselí nad Lužnicí**

- Výtvarné práce žáků ZUŠ* duben 2005

Veselý Kopec**Soubor lidových staveb Vysočina - Veselý Kopec**

- Přišlo jaro do vsi* 23.4.2005

Betlém Hlinsko

- Velikonoce na Betlémě* 22.3.-10.4.2005

Veselí nad Moravou**Městské muzeum Veselí nad Moravou**

- Masky Jany Mlýnkové* 17.4. - 24.7.2005

Vlašim**Muzeum Podblanicka**

- Petr Hejný: Obrazy* 3.3. - 3.4.2005
Marie Buršíková: Obrazy 7.4. - 8.5.2005

Vrchlabí**Krkonošské muzeum**

- Terče vrchlabských ostrostřelců* 22.11.2004 - 30.4.2005
Rotary Club 11.2. - 3.3.2005
Jan Maleček: Zvířata v zoo 11.3. - 8.5.2005
Tři historické domy
Jiří Bruník: Černobílé vzpomínání 7.2. - 3.4.2005
Emil Schwantner: Plastiky 12.4. - 12.6.2005

Vsetín**Muzeum regionu Valašsko ve Vsetíně**

- Indiáni na Valašsku* 6.2. - 10.4.2005
Matka a dítě - výtvarná soutěž 6.3. - 10.4.2005
Jan Exnar: Skleněná plastika, vitráže 10.4. - 5.6.2005
Den Země (Alcedo) 17.4. - 29.5.2005
Matka a dítě 5.12.2004 - 28.3.2005

Vysoká u Příbrami**Památník Antonína Dvořáka**

- Světoví interpreti Antonínu Dvořákovi* 15.5.2004 - 31.3.2006

Vysoké Mýto**Regionální muzeum**

- Plesová sezóna* 23.1. - 3.4.2005
Papírové reklamní tašky 17.4. - 8.5.2005

Vysoké nad Jizerou**Vlastivědné muzeum pro Vysoké nad Jizerou a okolí**

- Madagaskar - fotografie Aleny Pazderové a přátel* 5.2. - 31.5.2005
Jitka Stojanová: Grafika 5.2. - 31.5.2005
Minerály a zkameněliny Horního Pojizeří 6.2. - 31.5.2005

Vyškov**Muzeum Vyškovska**

- Modely vojenských letadel* 14.2. - 2.3.2005
Urbanistická koncepce města březen 2005
Voskovec a Werich 2.3. - 3.4.2005

Zábřeh**Vlastivědné muzeum**

- Miloslav Šebek: Krása Jeseníků* 15.12.2004 - 3.3.2005
Bohumil Samuel Kečír (1904-87): Obrazy 17.3. - 28.5.2005

Zlín**Krajská galerie výtvarného umění**

- Slovenské moderní umění ze sbírek M. A. Bazovského
 v Trenčíně* 7.12.2004 - 6.3.2005
Patrik Hábl: Malba; Petr Stanický: Sochy 15.2. - 28.3.2005
Miroslav Šnajdr: Retrospektiva 15.3. - 8.5.2005
Dušan Wolf 5.4. - 8.5.2005

VIII

Grafičký kabinet

Patrik Hábl: Malba; Petr Stanický: Sochy 15.2. - 28.3.2005

Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně

Zlín mytický i historický 20.1. - 1.5.2005

Člověk na Měsíci - Apollo 17 3.3. - 3.4.2005

Hody, hody, doprovody... 17.3.2005

100 let - E. Ingriš 7.4. - 22.5.2005

Znojmo

Jihomoravské muzeum ve Znojmě

Krása hornin aneb Lámané, broušené, štípané
listopad 2004 - duben 2005

Roman Mazenauer: Zasněžený Cornštejn do března 2005

Svátky jara – soutěž žáků 10.3.-1.4.2005

Za poklady Marockého království duben – květen 2005

Dům umění

Oskar Dvořák, malíř starého Znojemska do 2.3.2005

Svět panenek 12.3.-8.5.2005

Žacléř

Městské muzeum Žacléř

*Z historie žacléřské pošty a sbírky žacléřského klubu
filatelistů* 4.2. - 31.3.2005

Žatec

Regionální muzeum K. A. Polánka

Pohlednice města Žatce do 20.3.2005

Letecké snímky měst a památek Ústeckého kraje
30.1. - 3.4.2005

Ubrousky 27.3. - 19.6.2005

Drahé kameny Krušných Hor 3.4. - 12.6.2005

Křížova vila

Velikonoce 6.3. - 31.3.2005

Foukané sklo Dagmar Eršilové 10.4. - 22.5.2005

Ždánice

Městské Vrbasovo muzeum

Obrazy Vladimíra Vašíčka 3.4. - 29.5.2005

Železný Brod

Městské muzeum v Železném

Brodě

Velikonoční jarmark 18.3. - 20.3.2005

Fotografie z nové stálé expozice Příroda východního Polabí poskytl Petr Žalman a Východočeské muzeum v Pardubicích

se. Prosíme přednášející o zaslání tezí příspěvku do 15. března 2005 a zároveň odevzdání příspěvku v konečné podobě pro sborník během semináře (nejlépe v elektronické verzi v textovém editoru word + případné přílohy na CD v dostatečné kvalitě pro tisk, individuálně je možné domluvit jiný typ podkladů).

Kontaktní adresa: Muzeum a galerie severního Pižeňska v Mariánské Týnici, 331 41 Kralovice, nebo e-mail: mtynice@iol.cz, do 15. března 2005.

Podrobný program semináře Vám bude zaslán do 15. dubna 2005.

Československo za druhé světové války

Oddělení novodobých českých dějin Národního muzea zve na seminář s pracovním názvem Československo za druhé světové války. Seminář se uskuteční **26.–27. dubna 2005** v přednáškovém sále Národního muzea v Praze.

Zaměříme se především na to, jak prožívali svůj volný čas obyvatelé našich zemí, bezprostředně nezasažených bojovými operacemi. Při našem setkání chceme diskutovat ne pouze o životě běžných občanů bývalé první Československé republiky, včetně obsazeného pohraničí, ale také o činnostech, kulturních a společenských aktivitách spolků, organizací a institucí legálně na tomto území působících

během let 1939 – 1945. Délku referátů předpokládáme přibližně 20 minut.

Zájemci o účast se mohou, spolu s uvedením názvu příspěvku, **přihlásit písemně do 10. března 2005**. Podrobný program semináře a další potřebné informace zašleme do 31. března 2005.

Petr Skala

Kontaktní adresa: Mgr. Petr Skala, oddělení novodobých českých dějin, Národní památník Vítkov, U Památníku 1900, 13000 Praha 3, e-mail: petr.skala@nm.cz

Jedna generace – dvě války

Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích si Vás dovoluje pozvat na další ročník již tradiční vědecké konference. Konference se koná **13. května** (pátek) v budově Jihočeského muzea v Českých Budějovicích, začátek v 10 hodin, předpokládaný konec v 18 hodin. Organizace konference bude prakticky shodná s uplynulými ročníky.

I letošní rok počítáme opět s vydáním sborníku příspěvků. Proto Vás prosím o délku příspěvků do sborníku cca 15 normovaných stran, navíc cca 5 stran příloh. Vaše příspěvky prosíme na disketách v den konference.

Organizátorům postačí, dodáte-li **do 18. března**, spolu s přihláškou, název Vašeho příspěvku. Téma konference pro letošní rok bylo zvoleno zdánlivě netradičně. Na druhé straně jsme považovali za nutné konference oživit, částečně inovovat. K problematice první světové války jsme, myslíme si, přispěli díky Vám řadou nových témat a jejich zpracováním, mnohdy novým úhlem pohledu na toto historické období. Rádi bychom nyní napřeli pozornost na nové téma – porovnání prožitků z první a ze druhé světové války. Jakkoliv

byly obě strašné, přece byla každá jiná, s jinými dopady na vojáky, civilní obyvatelstvo, společnost i jednotlivce. Myslíme si, že jde o téma dostatečně široké na to, aby pojalo z různých úhlů a pohledů složitost společenských změn a reakcí společnosti na válečné situace (ať již prožité na frontě či v týlu), aby popsalo změny v myšlení lidí a projevy tohoto myšlení. Obě války také znamenaly, ať už si to chceme či nechceme připustit, kvalitativní posun v řadě oborů lidské činnosti (věda, letecký průmysl, taktika ...).

Pro vzdálenější účastníky bude zařízeno levné, leč solidní ubytování.

Tuto informaci berte, prosím, jako vstupní, vážným zájemcům zašleme podrobnější informace v dubnu. Za organizační výbor se těší na spolupráci s Vámi

Jiří Petráš

*Kontaktní adresa: Mgr. Jiří Petráš, Jihočeské muzeum, Dukelská 1, 370 51 České Budějovice
tel.: 387 316 119, e-mail: petras@muzeumcb.cz*

Nové stálé expozice

Příroda východního Polabí ve Východočeském muzeu v Pardubicích

V nově zpřístupněných prostorách pardubického zámku zpřístupnilo Východočeské muzeum v Pardubicích od 18. prosince 2004 na ploše 380 m² novou expozici „Příroda východního Polabí“. Autory scénáře jsou pracovníci přírodovědného oddělení muzea Mgr. Jan Dolanský, Ing. Jiří Šura, Ing. Věra Veselovská pod vedením RNDr. Vladimíra Lemberka. Architektonické a výtvarné řešení expozice je dílem výtvarníka muzea Jiřího Vašici. Vlastními kapacitami byla zajištěna i instalace. Dvacet celoskleněných, prachotěsných a prachotěsných vitrín různé velikosti dodala německá firma Putfarken GmbH.

Instalace na pardubickém zámku ukazuje rostliny a živočichy v jejich přirozeném prostředí. Návštěvníci mají možnost poznat společenstva typická pro východní Polabí, např. lužní lesy, písečné přesypy, rybníky, borové lesy, ale i lidská sídla a smetiště. V pozadí jednotlivých dioramat jsou umístěny barevné velkoformátové fotografie (až 5x7 m), které opticky zvyšují prostorovou hloubku vitrín. Vitríny jsou doplněny volně přístupnými exponáty. Nejen děti si s nadšením osahají kance a vlezou do tmavé nory, na jejímž konci zasvítlí oči lišky. V pískovišti rozděleném na přihrádky se návštěvníci seznámí s vlastnostmi písků z různých částí

Pardubicka. Realisticky pojatou expozici dotvářejí stromy rostoucí mimo vitríny, ptáci létající pod stropem a na 50 zvuků zvířat.

Exponáty jsou pojmenovány v obrázkovém průvodci, který si návštěvníci při vstupu do expozice mohou vypůjčit. Ve vitrínách totiž nejsou umístěny žádné popisky – inu „jako v přírodě“. Návštěvníci dětského koutku mohou využít papíry, pastelky a omalovánky s přírodním námětem nebo skládat puzzle obrázků z expozice.

Během přípravy expozice, který trvala zhruba tři roky, jsme si mohli ověřit některé nápady instalačních postupů. Získané zkušenosti bude možné jistě uplatnit i jinde:

Rostlinný materiál do expozice byl připravován sušením svazků zavěšených v místnosti s dostatečným pohybem vzduchu a bez přímého slunečního světla. Po vyzkoušení i jiných metod sušení (silikagel, vymrazování, glycerin) se v Pardubicích použitý způsob ukázal jako nejjednodušší a zároveň nejspolehlivější. Jemné rostliny typu sasaniky, dymnivky, křivatce apod. byly po vysušení silikagemem velmi efektní, ale po krátké době ztrácely tvar a barvu. Bez problémů lze na vzduchu sušit zejména trávy a jim podobné ostřice a sítiny. Dobře se suší rostliny s tvrdšími pevnějšími ston-

Foto: Petr Žalman

ky např. řepík, třezalka, dobromysl, řebříček. Část materiálu pro sušení jsme sbírali v době květu, jinou až s plody. Některé druhy jsme sušili lehce zatížené mezi papíry a více rostlin pak aranžovali do prostorové formy např. zběhovce, řeřišnice, pstroček, listy jitrocele, kosatce a kapradin.

Sušené rostliny byly aranžovány do různých podložek. Pro druhy s jemnými měkkými stonky je ideální profesionální aranžovací hmota (značky OASIS, FLOREX). Tímto způsobem byla připravena celá naše louka. Silnější tvrdší stonky lze dobře zasunout do polyuretanové pěny, kterou jsme hojně využívali při ztvárnění jednotlivých prostředí ve vitrínách. Nejméně vhodný podklad pro aranžování sušených rostlin je polystyren.

V dolní části informačních panelů, které návštěvníkům přibližují jednotlivé vitríny, jsou z výtvarných důvodů obrázky rostlin charakteristických pro danou ukázkou prostředí. Místo tradičně používaných fotografií, kreseb nebo liso vaných sušených rostlin, jsme použili novou metodu. Vybrané herbářové položky byly naskenovány a podle zbytku původní barvy na počítači dobarveny. Výsledkem tohoto postupu je velmi plastická ukázka dané rostliny, v některých případech až vzniká dojem trojrozměrného exponátu, který svádí návštěvníka „k uhrnutí“. Domníváme se, že výše uvedená cesta najde uplatnění nejen při výstavní činnosti, ale může být využita i v péči o botanické sbírky. Nejcennější herbářové položky, kterým hrozí zničení škůdci, mohou být naske-

novány a zachráněny jako doklady i pro budoucí generace. Otevírá se i prostor pro vydávání kvalitních katalogů muzejních herbářů tiskem apod.

Také při instalaci zoologických exponátů byly využity méně obvyklé metody, např. zavěšení letičích šidel a vážek na pavoučí vlákna (přesněji na vlákna křížáků). Pracovníci přírodovědného oddělení vyzkoušeli preparaci a následné umístění hmyzu v polohách živých exemplářů (např. soubor roháčů, pařez obsypaný ruměnicemi pospolnými, letící motýli atd.). V expozici bylo využito na šedesát modelů ryb, jejichž odlišit a zejména následně kolorování si vyžádalo celoroční práci několika zaměstnanců restaurátorského oddělení. A to již nehovoříme o epoxidové skalní stěně Kunětické hory, která je od té "originál kamenné" k nerozeznání nebo o liščí noře, noře ondatří atd.

Expozice "Příroda východního Polabí" byla budována s úmyslem vytvořit moderní stárou expozici, kterou budou moci využít mimo běžných návštěvníků i školní kolektivy. Pro ně je připraven výukový a ekovýchovní program ve třech stupních obtížnosti. Děti se mohou dotýkat stromů, písku, vycpaného kance, lézt do nory, poslouchat zvuky zvířat nebo si hrát v dětském koutku. Věříme, že návštěva naší expozice může být zajímavá i pro muzejní pracovníky "nebiologie".

Vladimír Lemberk a Věra Veselovská

Foto: Petr Žalman

Podřipské muzeum v Roudnici nad Labem se znovu otevřelo návštěvníkům

Od 16. listopadu 2004 je Podřipské muzeum zpřístupněno pro veřejnost. Po roce a půl od přesunu muzea z budovy Městského úřadu, kde existovalo od roku 1999 v provizorních podmínkách, do budovy na náměstí Jana z Dražic, tak bylo dosaženo prvního vytýčeného cíle – vytvoření stálé muzejní expozice, kterou město Roudnice tak dlouho postrádalo. Jde o velmi významný okamžik, poněvadž od vzniku muzea v roce 1900, tedy po stočtyřech letech, má tato instituce konečně svoji vlastní budovu. Doufáme tedy, že různé těžkosti, spojené s častými přesuny muzejních sbírek a častým stěhování, které provázely Podřipské muzeum během první poloviny 20. století a nakonec vyústily v zánik této instituce, jsou definitivně u konce.

Podřipské muzeum v Roudnici nad Labem bylo založeno již v roce 1900. Svou činnost provozovalo v několika místnostech na roudnické radnici, později též v prostorách roudnického lobkowiczského zámku. Vždy ale naráželo na nepřekonatelné problémy týkající se především financování jeho činnosti a na další problémy spojené s nezájmem příslušných institucí. Toto období, kdy se muzeum několikrát ocitlo až na prahu samého zániku, bylo též spojeno s častým stěhování muzejních sbírek, které vždy mělo na jejich celistvost a stav devastující dopad. Osud muzea se definitivně naplnil v roce 1950, kdy mu byly odebrány jeho dosavadní

prostory a muzeum fakticky přestalo existovat. Později došlo k převodu sbírkového fondu na okolní muzejní instituce, ten však byl již v tuto dobu z velké části rozkraden.

Až teprve v roce 1999 bylo muzeum formálně obnoveno a bylo opět umístěno v prostorách městské radnice. V roce 2002 získalo město Roudnice nad Labem pro své muzeum samostatnou budovu, do které se muzeum o rok později přestěhovalo. První část stálé expozice muzea, která byla budována od tohoto data, byla dokončena a otevřena v listopadu 2004.

Před rokem a půl jsme začínali s prázdnou muzejní budovou a několika málo využitelnými exponáty. Během tohoto období se však podařilo jak zkompletovat část původní roudnické sbírky, tak tuto část doplnit a ucelit dalšími zajímavými exponáty, které nám byly zapůjčeny. Na tomto místě je nutno zdůraznit, že bez nezištné a přátelské pomoci institucí jako např. Oblastního vlastivědného muzea v Lito-měřicích, Národního muzea v Praze, Regionálního muzea v Teplicích, Římskokatolické farnosti v Roudnici n. L., Evangelického sboru v Krabčicích nebo Lobkowicz Collection, by tato expozice nikdy nevznikla.

V obnoveném Podřipském muzeu, resp. ve zpřístupněné první části expozice, najde návštěvník celkový obraz

dějin a osídlení našeho města a kraje, počínaje pravěkým obdobím, které je prezentováno jak četnými archeologickými nálezy tak také např. modelem domu z mladší doby kamenné. Ve středověké části dominuje mezi ostatními exponáty kamenný znak biskupa Jana IV. z Dražic, který býval původně součástí gotického mostu přes Labe, třetí nejstarší stavby svého druhu na území našeho státu. Novověká část expozice je prezentována jako působení významného rodu Lob-

kowiczů na Roudnici a obsahuje četné zajímavé exponáty z tohoto období. Jako samostatný doplněk je v expozici umístěn dvanáctidílný dřevěný deskový betlém z 18. století.

Návštěvník Roudnice nad Labem najde muzeum na adrese: Náměstí Jana z Dražic 101, 413 01 Roudnice nad Labem, tel: 416 878 192, e-mail: podripskemuzeum@centrum.cz.

Mgr. Martin Trefný
ředitel muzea

Kritickým okem...

Kouzla a čáry v Muzeu skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou

Rok 2004 měl pro Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou slavnostní ráz. Muzeum oslavilo 100. výročí svého založení a 100. výročí oslavila i nově zrekonstruovaná secesní budova muzea, jež se začala stavět v roce 1904 podle návrhu architekta Emilianu Herbiga jako exportní dům firmy Zimmer & Schmidt. Po čtyřleté provozní odmlce, kdy probíhala nákladná rekonstrukce této budovy, bylo muzeum 23. září 2004 slavnostně znovu zpřístupněno veřejnosti, a to s nově instalovanou stálou expozicí.

Expozice je rozdělena na dvě samostatné části, z nichž jedna je věnovaná bižuterii a druhá sklu. Jde o změnu oproti dřívější expozici, v níž byly sklo i bižuterie instalovány paralelně ve stejných prostorách a měly i jednotnou koncepci. Následující řádky se věnují expozici bižuterie.

Expozice Kouzelný svět bižuterie se nachází v 1. patře hlavní budovy muzea. Při vstupu návštěvníka upoutají čtyři figuríny v oděvech z různých období, které naznačují slibný začátek, a velkoplošné dobové reprodukce, zřejmě Jablonce nad Nisou. Autoři velmi zjednodušeně seznámí návštěvníka s historickými kořeny bižuterní výroby, se samotným pojmem bižuterie a významem exportu pro rozvoj Jablonce nad Nisou. Odpověď na otázku, jaký význam mají letopočty u oděvů a zda jsou provázány s expozicí, návštěvník nenajde. Může se jen dohadovat, zda jde o významné mezníky v dějinách bižuterie, oděvnictví či snad významné události v dějinách města.

Následující část expozice má návštěvníkovi přiblížit technologické způsoby výroby bižuterie. Popis jednotlivých výrobních procesů je zpracován velmi schematicky. Doprovodné reprodukce jsou malé a nahodile vybrané, nevyplývá z nich ucelená informace o výrobních procesech. Nebyl by to velký prohřešek k návštěvníkovi, vždyť nejsme ve specializovaném muzeu techniky a technologických postupů, kdyby dělení expozice nebylo vystavené právě na technologii výroby jablonecké bižuterie. Dělení na jednotlivé branže je značně nešťastné. Dochází k roztržitosti prostoru a informací, které se pak zbytečně opakují. Návštěvník ztrácí orientaci v čase i v prostoru a začíná exponáty vnímat jen jako artefakty bez dalších vazeb na lidské osudy, dobu, dějiny a to nejen regionální, nýbrž vzhledem k exportu i světové. Dělení na branže způsobilo i rozptýlení několika málo kousků nejstarší bižuterie po celé expozici, čímž se dojem z bižuterie 19. století zamlžil. Se stejným problémem se setkává-

me u prezentace exportu a exportních domů.

Část věnovaná skleněným kamenům je nainstalovaná v nákladných vitrínách se zamykatelnými šuplíky. Kromě informací astrologického rázu, které jsou patrné na první pohled, se toho mnoho návštěvník nedozví. Popisky ve vitrínách jsou malé a těžko čitelné přes lesknoucí se skleněný kryt. Ostatně orientační systém v expozici je pro návštěvníka nemalým oříškem. Bižuterie se skleněnými kameny má nepochybně vysokou vypovídací hodnotu, ale zde je nainstalována jako pouhý reklamní předmět, kde exponát nesouvisí s textem. Jinak si neumím vysvětlit spojitost textu začínajícího jménem Strass George Frédéric a končícího Preciosa a.s. v části prezentující kamej. Strass zasazoval do kovové bižuterie skleněné kameny, ale šlo o šatony a Preciosa a.s. má zase své těžiště výroby v jiných tvarových skleněných kamenech.

Část věnovaná perlm je textově chudá bez vnitřních vazeb mezi jednotlivými předměty a expozicí (např. pohřební věnec). Chronologicky dobře uspořádané nabídkové karty knoflíků dokládají existenci exportních domů a jejich četnost. Oddíl knoflíků tak nechtěně vypichuje nerovnoměrné zastoupení jednotlivých branží v expozici, které je též patrné u černé bižuterie a bengli.

Již tak nekoncepční uspořádání prostoru tvrdě narušuje zdmi vydělená a uzavřená část s vystavenými mincemi a pamětními medailemi. Idea to trezoru. Po části věnované pasířské výrobě patří závěr expozice uměleckoprůmyslovým školám v Jablonci nad Nisou, Turnovu a Železném Brodu, autorskému šperku a stříbrnickým sympozii 1968 a 1970.

Nelze se ubránit dojmu, že v expozici se ztrácí nejen návštěvník, ale i skutečný obraz bohaté historie jablonecké výroby. Jednotlivé části expozice jsou značně disproporční. Není zdůrazněn význam pasířské výroby, chybí reprezentativně zastoupené výrobky z umělé hmoty či dřeva, které tvořily nemalou část jablonecké bižuterní výroby 20. století. Datace řady exponátů je nepřesná, ačkoliv muzeum vlastní nákresové knihy s jednotlivými vzory, z nichž lze leckdy datovat s přesností na den. Absence jednotící koncepce je zde zřejmá na každém kroku.

Jakoby si tvůrci expozice nevěděli rady s oním úchvatným a jedinečným hospodářským fenoménem, jímž výroba bižuterie na Jablonecku byla. Nefunkční dotyková

obrazovka informačního systému na počátku ledna 2005 je toho do značné míry důkazem. Proto zájemcům o bližší informace doporučuji navštívit webové stránky

www.glassrevue.com se stručným popisem historie bižuterie v dobových souvislostech.

Zuzana Sajták
Národní technické muzeum

Pozvánky na výstavy

Zázračné dítě E. W. Korngold

Moravské zemské muzeum, Biskupský dvůr – Mramorové sály
7. prosince 2004 – březen 2005

Zájem o skladatele „dvou tváří“ – Ericha Wolfganga Korngolda, brněnského rodáka, rok od roku roste. Tvůrce, který oslnil už v dětském věku svými skladatelskými schopnostmi a jako dvanáctiletý se mohl chlubit vlastní premiérou ve vídeňské dvorní opeře, věnoval druhou část svého tvůrčího života filmové hudbě a ani v ní nezůstal v ničem dlužen své pověsti, o čemž svědčí zisk dvou hollywoodských Oskarů a další nominace na toto nejžádanější filmové ocenění.

K letošním velkým zahraničním uměleckým událostem, spojeným se jménem tohoto skladatele první poloviny dvacátého století (festival v Salcburku a premiéra opery Mrtvé město ve Vídeňské Státní opeře) se řadí i mimořádná brněnská událost zaměřená na jeho tvorbu, osobnost a život. Díky úspěšným Korngoldovským festivalům v minulých letech, které pořádala o.p.s. Opus musicum, věnovala Mezinárodní společnost E. W. Korngolda Moravskému zemskému muzeu část svého archivu, aby mohlo být v Brně vybudováno Centrum, jež by poskytovalo zájemcům základní informace o tomto skladateli, podporovalo studium jeho díla a iniciovalo i jejich živé provádění. Za materiální a finanční podpory Mezinárodní společnosti a s významným příspěvkem

Ministerstva kultury České republiky vzniká v Brně jedinečné kulturní a vědecké středisko, jež by se v budoucnosti mělo zařadit mezi podobná Centra u nás (kupř. Centrum E. Schieleho v Českém Krumlově) nebo v zahraničí (Centrum A. Schoenberga ve Vídni).

U příležitosti otevření Centra byla v Mramorových sálech Moravského zemského muzea otevřena výstava Zázračné dítě Erich Wolfgang Korngold, která návštěvníkovi poskytne o tomto u nás dosud přece jen méně známém skladateli základní informace, jak životopisné, tak týkající se jeho skladatelského odkazu, včetně hudby filmové, která vznikala od třicátých let minulého století v Hollywoodu. Výstava samozřejmě připomene i skladatelovy brněnské kořeny a provedení jeho děl v jeho rodném městě, včetně těch nedávných, rovněž oceněných prestižními cenami (hlavní představitelé brněnského nastudování opery Mrtvé město Pavel Kamas a Regina Renzová dostali za své výkony ceny Thálie 2003). Návštěvníci výstavy budou mít samozřejmě možnost poslechnout si některou se skladeb a vidět ukázky z těch nejslavnějších Korngoldových hollywoodských filmů.

Vojen Drlík

Být čtenářem v městě Brně...

Moravské zemské muzeum
5. listopadu 2004 – 15. dubna 2005

Takový je titul výstavy, která je pro veřejnost otevřena od 5. listopadu v Dietrichsteinském paláci Moravského zemského muzea. Býti dnes v Brně čtenářem není špatné: možností je mnoho, knihkupci a nakladatelé nabízejí bohatou produkci. Ale zkusme srovnat: jak by se nám líbilo vybírat si za první Československé republiky? Pro které noviny a časopisy bychom tehdy psali, byvše autory a redaktory? Kdo by nás tiskl jakožto romanopisce a básníky? Které literární sdružení by vyhovovalo našemu zaměření? Kde bychom si vypůjčili knihy nebo přečetli žurnály? Co bychom se o literatuře dozvěděli z vysílání místní rozhlasové stanice? Kde se „lidé od pera“ scházeli? Z předešlého je tedy již jasné, že oněch pár teček v titulu znamená: být také autorem, případně redaktorem.

Je počátek 20. let 20. století, město se nadechuje k nové etapě života a s ulehčením setřásá s ramen obtížné přízvisko „předměstí Vídně“. V roce 1919 vzniklo připojením třidvaceti předměstských obcí tzv. Velké Brno, to se posléze stává hlavním městem nově utvořené Země moravskoslezské. Výstava soudobé kultury přinesla roku 1928 funkcionalistické výstaviště. A mezi lety 1918–1938 vycházelo v Brně průměrně kolem padesáti titulů periodik ročně. Město

mělo vlastní časopisy pro děti a mládež, humoristické a sportovní listy, několik společenských žurnálů.

Slovo je na výstavě prezentováno prostřednictvím textu, obrazu i zvuku: Výstava poskytne představu o chodu redakce a seznámí návštěvníka s výraznými žurnalistickými osobnostmi té doby v našem městě. Další části přiblíží práci na vybudování městské knihovny nebo nás zavedou do pomyslného studia brněnského Radiojournalu, abychom si učinili představu o podílu nového média na prezentaci literatury. Zavítáme mezi členy literárních spolků a ve stylizovaném knihkupectví pak shlédneme ukázky jejich prací. Poznáme šíři nabídky tehdejších periodik v Brně vydávaných: dobové noviny bude možno vypůjčit si k přečtení v kavárně nebo s nimi usednout na lavičku u trafiky. Atmosféru expozice dotvoří dobové reklamy (nakladatelských firem, tiskařů, knihařů), předměty denní potřeby a hudba.

Procházku městem, jak je viděl milovník psaného a tištěného slova mezi dvěma světovými válkami, připravilo oddělení dějin literatury MZM, scénář vytvořila Mgr. Hana Kraflová, výtvarné řešení je dílem Jaroslavy Mrhačové.

Hana Kraflová

Rozumíme zvířatům?

Moravské zemské muzeum – Dětské muzeum, Dietrichsteinský palác
3. prosince 2004–2. dubna 2005

Po delším čase, ve kterém Dětské muzeum připravovalo výstavy a programy, věnované nejrůznějším aspektům lidského života a kultury v minulosti i současnosti, představuje v prostorách určených dětem výstavu, která potěší milovníky přírody.

Proč rozumět zvířatům? Mnoho dětí, ale i dospělých, chová doma nějakého „domáčího mazlíčka“, ti z venkova znají drobná hospodářská zvířata, která zde bývají chována. Ale vědí, jak o zvířata správně pečovat? Vědí, jaké potřebují podmínky, aby se cítila dobře a přirozeně? Rozumějí, co jim

jejich „mazlíčci“ chtějí sdělit? Poznaj, kdy si jejich pes vesele hraje a kdy je naopak ochoten i zaútočit? Vědí alespoň jejich rodiče, že labuť v efektní pozici s načechranými křídly a zakloněným krkem je sice krásná, ale nebezpečná, a že tímto postojem dává najevo hrozbu?

Výstava je věnována právě této problematice: jak se zvířata chovají, jak spolu vzájemně komunikují, jakými způsoby se starají o přežití jedince i vlastního druhu, jak si vybírají partnera a jak se starají o mláďata.

Návštěvníci se také dozvědí, jak mnoho máme my, lidé, se zvířaty podobného. Řeč těla, která bývá v současné době využívána (nebo zneužívána?) psychology při pohovorech se žadateli o zaměstnání, reakce očních zorniček, ale i chování při namlouvání vyhlédnutého partnera – to je jen několik málo příkladů chování, jehož analogie najdeme ve zvířecí říši. Dokonce i úsměv, který je mnohdy uváděn jako typicky lidské specifikum, máme společný s našimi nejbližšími zvířecími příbuznými – lidoopy. Vizualní komunikace je jedním z nejdůležitějších způsobů předávání informací

v živočišné říši. O důležitosti zraku při orientaci nikdo nepochybuje. Přesto bude jistě pro návštěvníky zajímavým zážitkem, vyzkoušet si orientaci bez použití tohoto smyslu v „černém pavilonu“, který Dětské muzeum připravilo.

Na výstavě, jejíž scénář zpracovala RNDr. Klára Tichá z Muzea Vysočiny v Jihlavě, je možno si některé aspekty zvířecího chování ověřit pozorováním živých „exponátů“, návštěvníci si mohou vyzkoušet komunikaci pomocí grafických symbolů používaných při výzkumu primátů nebo mohou najít cestu z bludiště, používaného při pokusech s drobnými hlodavci.

Kolektiv lektorů Dětského muzea obohatil výstavu o řadu dalších interaktivních prvků, kvízů a her, na kterých si mohou mladí návštěvníci ověřit, co vlastně všechno o životě a chování zvířat vědí. Dětské muzeum obohatilo výstavu rovněž speciálně připravenými dermoplastickými preparáty neznámějších zvířat a ptáků, které si nevidomí mohou prohlédnout i rukama.

Eva Jelínková

E luma romane jakhenca – Svět očima Romů

Muzeum romské kultury
do 30. 3. 2005

Muzeum romské kultury zahájilo v posledním listopadovém týdnu starého roku ve všech svých výstavních prostorech muzea výstavu *E luma romane jakhenca* – Svět očima Romů. Tvoří ji výtvarná díla romských autorů; jde o poslední – zato nejobsáhlejší – zastavení putovní výstavy, která cestovala nejen po českých zemích, ale i po dalekém zahraničí od roku 1997 – plných sedm let (Rakousko, USA, Švédsko, Dánsko, Rusko, Holandsko).

Původní kolektiv 13 vystavujících mužů výtvarníků – autodidaktů se v průběhu let rozšířil i na ženy – výtvarnice. V letošním posledním zastavení výstavy je prezentována tvorba téměř 30 autorů, a to nikoliv autodidaktů, ale již také tvůrců profesionálních. Putovní výstava *E luma...* není jen u nás dosud jedinou komplexní prezentací výtvarné tvorby Romů v prostoru bývalého Československa, ale je také dokladem budování a postupného rozvoje muzejní výtvarné sbírky. Naprostá většina z vystavených 290 exponátů pochází z muzejních sbírek.

Na výstavě jsou zastoupena díla tvořená klasickými technikami jako je kresba, malba, dřevořezba, ale rýsuje se i snaha autorů, které nepoznamenalo akademické školení, objevovat techniky nové. Mezi takové patří svěže barevné koláže Rudolfa Dzurka ze skleněné drtě lepené na skleněné tabule, ale i jiné koláže – kombinující rozličné materiály; například Aladár Kurej zabydluje své oleje skutečnými postavami vystřiženými z fotografií, Andrej Pešta zhotovuje poetické figurky – připomínající porcelánové postavičky – z vršků od pivních láhví. Markéta Šestáková vyšívá do režného plátna žánrové výjevy z romského tradičního života. Ján Berky si pro dosažení kýženého efektu olejových barev míchá vlastní levnější směsi, pro dosažení patřičného třpytu využívá i třípytek ke zdobení vánočních ozdob. K objevování dosud novatorských metod jsou mnozí autoři nuceni pro neustálý nedostatek financí na drahé výtvarné potřeby.

Zvolená témata se liší u každého z třiceti autorů, přesto je možné říci, že se objevuje záliba ve ztvárnění námětů z přírody, postřehů každodenního života (rodící žena, kopáčská parta – Ján Bartoš Biskup); u některých autorů je zřejmá melancholie nad zánikem tradičních romských hod-

not (Mizející kultura, Stopy dávné minulosti, Fragmenty osady, Vzpomínka z osady – Dušan Oláh), objevuje se reflexe současné tíživé situace Romů – nejen sociální (Narko-manské eso, Stop rasismu, Jarovnická povodeň – Ján Berky). Většina z neprofesionálních autorů vystavujících svá díla na jmenované výstavě totiž stále řeší základní existenční otázky a nejistoty, protože nemají práci. Na jednu stranu je tento fakt nesmírně tíživý a znepokojuje, což se objevuje jako jedno z palčivých témat jejich tvorby (jeden z nich dnes říká: „Abych se nemusel stydět před ženou, chodím pracovat ke gádžům aspoň za stravu.“), ale na druhou stranu byla pro mnohé z nich ztráta práce důležitým momentem a impulsem k počátku tvorby („Najednou nebylo co dělat, najednou bylo tolik času a co s ním? Tak jsem si začal krátit čas původní dětskou zálibou“, říká jiný.)

Výstavu doprovázejí medailony vystavujících autorů, návštěvníci mohou také shlédnout i video s portréty některých z nich, které vznikly v České televizi anebo jsou přímo terénní dokumentací Muzea romské kultury.

Výstava, která je nyní nainstalována ve třech patrech stálé muzejní budovy je poprvé doplněna tzv. *kherem* – věrnou napodobeninou romského příbytku. Ten by totiž měl pomoci odpovědět na poměrně frekventovanou otázku, kde se vlastně romské výtvarné umění po roce 1990 najednou vzalo? Parádní *kher* v předsálosti jednoho z výstavních sálů se pokouší ukázat, že výtvarné cítění naopak Romům nikdy nechybělo. I v minulosti si Romové zdobili své příbytky, ať už kočovné vozy, nebo později domky – výmalbou zvenku i zevnitř, zhotovováním nejrůznějších dekorací z papíru, sádry, textilu dříve a řady jiných v okolí dostupných materiálů. Největší počtou pro nás je, když Romové řeknou, že se v tomto pokojíčku cítí jako doma – však také všechny dekorace i v tomto *kheru* pocházejí z muzejních sbírek, kam se dostali prostřednictvím našich terénních výzkumů.

Doprovodné texty a popisky na výstavě jsou vedle češtiny také v romštině a angličtině.

Jana Horváthová

Zlaté Hory – historie rudního ložiska evropského významu

Vlastivědné muzeum v Olomouci

4. února – 10. dubna 2005

Zlatohorský rudní revír, patřící mezi nejvýznamnější naleziště zlata v Českém masivu, přitahuje pozornost geologů i de-set let po ukončení těžby a po likvidaci většiny zdejších dolů. Na tradici mnohasetleté těžby rud ve Zlatých Horách navazuje výstava, s názvem **Zlaté Hory – historie rudního ložiska evropského významu**, jejímž kurátorem je Ing. Pavel Novotný, vedoucí Přírodovědného ústavu VMO.

Úvodní blok výstavy, nazvaný *Zlatohorsko, jak jej známe*, podává všeobecné údaje o zlatohorských ložiscích, stručně rekapituluje geologické poměry, zamýšlí se nad množstvím vytěžených rud atp. Druhý blok - *Důlní historie na Zlatohorsku* - je nejrozsáhlejší a obrazem dokumentuje pozůstatky báňské činnosti a důlní díla ve Zlatých Horách od nejstarší etapy těžby (pravděpodobně už keltské) až po současnost. Na panelech je s doprovodnými texty instalováno téměř 60 barevných fotografií formátu 30 x 20 cm, jejichž autory jsou Jaromír Král z Prostějova a Pavel Rozsívál z VMO. Uvedená kolekce barevných fotografií důlních děl je svým rozsahem jediná, jaká kdy byla v ČR vystavena a pravděpodobně nebyla dosud překonána ani v rámci zemí střední Evropy. Kromě různých povrchových tvarů (rýžovnické sejpy, vodohospodářské stavby související s rýžováním, šachtice, povrchové dobývky, propadliny aj.) jsou zde zdokumentována především podzemní důlní díla. Jde o ručně ražené štoly, překopy a dobývky z různých etap těžby rud (snad už od 12. století) až po současnost.

Třetí blok výstavy - *Památky na důlní činnost* - je věnován historickým nálezům souvisejícím s těžbou rud ve Zlatých Horách. Budou vystaveny např. dřevěné schůdky vyřezané z kmene stromu (16.-17. století), odvodňovací

Foto: Pavel Rozsívál

dřevěné žlaby, vodovodní potrubí vzniklé podélným provrtáním kmene stromu a řada dalších artefaktů, které jsou zapůjčeny z Hornického muzea ve Zlatých Horách.

Čtvrtý blok - *Zlaté Hory pro budoucnost* - prezentuje využití stávajících důlních prostor pro nehornickou činnost. Barevnými fotografiemi jsou doloženy aktivity spojené s využitím zlatohorských dolů pro turistiku (zpřístupňovaná Měděná štola, hornická naučná stezka) i léčebné účely (speleo-terapie provozovaná Sanatoriem Edel).

V rámci tohoto bloku výstavy jsou instalovány i fotografie zobrazující repliky historických hornických objektů - rudné stoupy, rudní mlýn, obytné hornické stavení atp.

Pátým blokem, nazvaným *Zlaté Hory v mezinárodních souvislostech*, jsou prezentovány akce navazující na ukončenou těžbu rud u Zlatých Hor. Na 25 panelech je podán atraktivní formou výklad historie, současných poměrů i budoucnosti zlatohorských rudních ložisek. Dále jsou zde instalovány materiály související se soutěžemi v rýžování zlata, každoročně probíhajícími ve Zlatých Horách.

Výstavu doprovodili svými výtvarnými pracemi žáci 1. stupně ZŠ Komenium v Olomouci, kteří vytvořili ilustrace k pověsti o počátcích těžby zlata ve Zlatých Horách i postavičky důlních skřítků - permoniků. Pro žáky ZŠ jsou na výstavě připraveny pracovní listy i zajímavé soutěže, během výstavy budou moci návštěvníci Vlastivědného muzea v Olomouci zhlédnout také ukázky rýžování zlata. V rámci výstavy bude rovněž možné zakoupit knihu *Zlaté Hory - historie a současnost ložiska zlata evropského významu*, ve které je řada barevných fotografií zlatohorského podzemí i nejvýznamnějších minerálů nalezených ve Zlatých Horách.

Pavel Novotný, kurátor výstavy
Renáta Fífková, tisková mluvčí VMO

Personálie

Jiří Žalman šedesátiletý

Bylo to na sklonku předposledního roku války a stalo se to v Pardubicích na svátek sv. Barbory, v pondělí ve 12,45 hod., v areálu továrny na perník. Přišel na svět chlapec, u kterého se sešly obvyklé sudičky, aby mu přisoudily jeho osud. První, která se sklonila nad dítětem v peřince, mu přiřkla dobré zdraví, druhá pak čistou duši a jasnou mysl, třetí vytrvalost a houževnatost, no a ta čtvrtá, která občas bývá zlomyslná a její sudby hraničí s kletbami, řekla: „Budeš muzejníkem.“ A tak si malý Jiří, aniž to zpočátku tušil, nesl tohle břímě od narození.

Prošel studiemi na věhlasné univerzitě, malým i tím největším muzeem v zemi, až došel na úřad, a úřady, jak víme, bývají hlavními garanty plnění vrtochů poslední sudičky. Protože si ale s sebou přinesl sudby jinak veskrze klad-

né, dokázal být úředníkem dobrým a spravedlivým a muzejní království pod jeho rukou celkem vzkvétalo, kvasilo a transformovalo se. Někde se sice brblalo, stěžovalo, ale pokud došlo k rebeliím, rebelanti i oponenti přijali pravidla boje tváří v tvář a nakonec se vždy vše vyřešilo bez prolití byť jen kapky vzácné muzejnické krve. Jiřího jasná mysl totiž dovedla vždy najít cestu z temnot, často cestami nelehkými, ale nikdy ne slepými.

A tak mu my všichni, kterým muzejní království na srdci leží, popřejme stálou přízeň přiřknutého osudu, ať dál pevně třímá praporec muzeí českých, moravských i slezských, galerie v to samozřejmě počítaje, a ať nám dál dokazuje, že i potutelné sudičky mají někdy dobré věštby.

Všechno dobré k šedesátinám, Jiří.

Pavel Jirásek

Jiří Žalman se zařadil k šedesátníkům

Mezi současnými muzejníky českých zemí není mnoho těch, kteří vytrvali pracovat v tomto svěbytném oboru více jak 25 let. Nepletu-li se, není jich víc než deset, kdo v muzejnictví působí nepřetržitě přes 35 let. Mezi nimi najde-

me i jméno RNDr. Jiřího Žalmana, patřícího navíc k těm několika, kteří zanechali ve vývoji českého muzejnictví na přelomu 20. a 21. století viditelnou stopu. Jiří Žalman kromě toho oslavil 4.12.2004 šedesátiny a není tedy pochyb, že se

sluší ke všem gratulacím, darům a připitkům připomenout na stránkách Věstníku AMG jubilatův životaběh.

Jiří Žalman se narodil 4. prosince 1944 v Pardubicích. Ve dvoře domu, kde tehdy jeho rodiče bydleli, to vonělo po sladkotech – pracovala tam totiž továrna na cukrovinky a perník Melartos. Dětství ale Jiří Žalman prožil jinde, v Novém Městě pod Smrkem na Liberecku. Do „jedenáctiletky“, které v padesátých letech nahradily někdejší gymnázia, chodil ve Frydlantě v Č. Po maturitě (1961) odešel do Prahy studovat Přírodovědeckou fakultu Karlovy Univerzity, obor systematická zoologie. V Žalmanově profesní kariéře se stal přelomovým rok 1967. Tehdy totiž nastoupil po absolvování fakulty jako zoolog do Okresního muzea Praha-východ v Brandýse n.L. – Staré Boleslavi a muzejnictví od té chvíle již neopustil, stalo se mu osudem.

V Brandýse n. L. si Jiří Žalman vysloužil ostruhy muzejníka. Působil tu bezmála 20 let a profesi si vyzkoušel takřka od píky – v menším muzeu to za ta léta snad ani jinak nejde. Jako samostatný odborný pracovník – zoolog pracoval dva roky a poté se v roce 1969 stal ředitelem tohoto okresního muzea. Ve funkci ředitele zůstal až do odchodu z Brandýsa n. L. na začátku

roku 1987. Po nástupu do muzea publikoval několik odborných studií s ornitologickou tematikou a řadu publicistických článků, vesměs o problematice ochrany přírody. Od roku 1970 začal jeho zásluhou vycházet sborník „Studie a zprávy Okresního muzea Praha-východ“. V roce 1971 obhájil na Přírodovědecké fakultě UK rigorózní práci na téma „Určování netopýrů podle velkých kostí postkranialního skeletu“. Jako ředitel se přičinil, aby muzeum získalo jeden z měšťanských domů na brandýském náměstí (tzv. Arnoldinovský dům). Připravil podklady pro studii rekonstrukce objektu k muzejním účelům a vytvořil ideový záměr expozice „Brandýsko v proměnách času“. Celý projekt rekonstrukce objektu se podařilo s nemalým nasazením realizovat a Arnoldinovský dům se stal hlavním sídlem brandýského muzea. Zmíněná expozice byla otevřena v roce 1988 a návštěvníkům muzea je k dispozici dodnes. Jiří Žalman byl také spoluautorem libreta expozice „Příroda středního Polabí“ pro Městské muzeum v Čelákovcích. Také ta je dodnes veřejnosti přístupná.

Od roku 1987 pracoval Jiří Žalman v Ústředním muzeologickém kabinetu Národního muzea v Praze jako vedoucí metodického oddělení. Tady se poměrně rychle orientoval po obecných problémech muzejnictví a uvědomoval si, že je žádoucí některé záležitosti dělat jinak, než to měli „nalajnováno“ ministerští koryfejové. Tehdy jsem se s Jiřím Žalmanem poznal trochu blíže a vzpomínám, jak jsme při mých občasných pracovních cestách do Prahy místy i vášnivě diskutovali (i s dalšími kolegy) v pracovně „Kabinetu“ v Cihelně: například při přípravě celostátní konference pracovníků muzeí, která se potom konala na jaře roku 1989 v Hradci Králové. To jsme netušili, že zanedlouho přijde se 17. listopadem zásadní přelom „sametové revoluce“ a s ní budou položeny na stůl otázky fundamentální změny postavení našeho oboru ve společnosti a působení muzeí ve vztahu k veřejnosti.

Jedním z cílů prvních „revolučních shromáždění“ muzejníků bylo vytvoření profesní organizace muzeí (respektive pracovníků muzeí), která by nezávisle na struk-

tuře státní moci generovala, reprezentovala a prosazovala zájmy oboru a která by navázala na tradice Svazu československých muzeí, zaniklého v 50. letech 20. stol. Nastartován tím byl proces vzniku dnešní Asociace muzeí a galerií ČR. Nebyl to proces zdaleka jednoduchý. Jiří Žalman se do něj hned na začátku zapojil a stal se jedním z „otců zakladatelů“.

„Otcové zakladatelé“, to byla skupina 30–40 lidí, z níž ale řada členů postupně odpadávala, protože nestačili nárokům na předsevzatý úkol nebo se začali orientovat jinak. Takový byl dokonce osud i většiny strůjců myšlenky založení Asociace. V diskusích přípravného výboru, trvajících téměř půl roku, se stále více profilovalo několik konstruktivních a konkrétní práce schopných jedinců, kteří věc přivedli až k ustavujícímu sněmu Asociace 11. května 1990. Jiří Žalman patřil k nim a byl zvolen do tehdy pětičlenného vedení, do exekutivy.

Byl jsem shodou okolností zvolen do první exekutivy také. Záhy se ukázalo, že struktura AMG není nastavena optimálně a navíc mnozí členové exekutivy se jednání účastnili jen sporadicky. Události se přitom vailly rychlým tempem.

Tehdy se společně scházely profesní reprezentace památkářů a uměnovědců, archivářů, knihovníků, restaurátorů, archeologů a samozřejmě tam nemohli chybět ani muzejníci. Jednání se konala poměrně často a diskutovalo se o nových zákonech nebo změně starých, o vztahu a změnách na ministerstvu kultury, ve vládě. Na jednání chodili poslanci a další politici. Asociace najednou neměla dostatečně početnou reprezentaci, ani informační kanály. A tak to všechno absolvoval Jiří Žalman nebo já (neměl jsem to z Pardubic do Prahy až tak daleko a nebál jsem

se konfliktních jednání), případně oba společně. Dá se říci, že jsme delší dobu drželi Asociaci při životě s pomocí několika dalších lidí z Kabinetu, protože exekutiva jako celek nepracovala, jak měla. Začalo se pracovat na nových stanovách a nové organizační struktuře. Do toho vrcholily začátkem roku 1991 rozpory mezi tehdejšími vedením odboru památkové péče, muzeí a galerií Ministerstva kultury ČR a představiteli profesních sdružení oborů kulturního dědictví, které nakonec vyústily v rozhodnutí ministra kultury Milana Uhdého provést na odboru personální změny. V březnu 1991 bylo vedení Asociace osloveno ministrem Uhdem, aby mu doporučilo důvěryhodnou a zdatnou osobu na místo referenta pro muzea na odboru památkové péče. Exekutiva po zvažování všech alternativ posléze přesvědčila Jiřího Žalmana, aby nabídku přijal.

Rok 1991 se tak stal pro Žalmana druhým přelomem v profesní kariéře. Stal se ve svých 47 letech ministerským úředníkem. Myslím si, že je úředníkem rád. Na Ministerstvu kultury sloužil českému muzejnictví 13 let. Je zásluhou Jiřího Žalmana, že pozice muzeí (a galerií, tj. specializovaných muzeí umění) se na ministerstvu výrazně posílila. V lůně odboru památkové péče, muzeí a galerií, kde problematika muzejnictví byla od 60. let popelkou, se v roce 1993 vytvořilo Žalmanovou zásluhou nejprve samostatné oddělení a zakrátko na to byl ustaven samostatný odbor muzeí a galerií, později označený jako odbor movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií. Jiří Žalman byl jmenován vedoucím oddělení a poté ředitelem odboru. Zůstal jím až do září 1999, odkdy zde působí jako vedoucí oddělení muzeí a galerií.

Život ministerského úředníka představuje řečiště desítek, ba stovek úředních aktů, podkladů pro rozhodnutí nebo pro odpovědi nejrůznějších tazatelů, vypracování posudků, dobrozdání atp. V tomto koloběhu vyčnívají však některé činnosti, které mají výrazný dlouhodobý dopad pro obor. Ve vztahu k osobě jubilanta je třeba v této souvislosti připomenout činnost legislativní. Jiří Žalman se výrazně podílel na vzniku zákona, který měl řešit tehdy existující problém intenzivních a divokých vývozů starožitností do zahraničí. Myslím tím zákon č. 71/1994 Sb. O jeho podobu se AMG s ministerstvem ve finále místy až vášnivě přela. Ne všechno dokázala prosadit – výsledek je kompromisem možného a je jistě kladem, že se v předmětné záležitosti objevila jasná legislativní pravidla. Jiří Žalman již tehdy po mém soudu prokázal schopnosti koordinovat legislativní práci, jít soustavně a důsledně (až tvrdošjně) za vytčeným cílem a v případě potřeby udělat i kompromis. To se plně ukázalo při přípravě a schvalovacím procesu Zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy. Snaha po vytvoření nového základního muzejního zákona se táhne nejnovějšími dějinami českého muzejnictví od listopadu 1989. Prošla mnoha peripetemiemi, kontroverzními diskusemi. Ať už si myslíme o tomto zákonu cokoliv, je především zásluhou Jiřího Žalmana, jako jednoho z jeho autorů, že nakonec muzejní zákon vznikl. Máme koneckonců právní normu, o níž se v těch nejdůležitějších záležitostech oboru můžeme opřít, byť z administrativní zátěže nejsme mnozí nadšeni. Jako „otec zákonodárce“ je Jiří Žalman autorem nebo spoluautorem několika metodických pokynů k tomuto zákonu. Napsal s dalšími spolupracovníky Příručku muzejníkovu I. (2002), která je vlastně komentářem k němu. Výrazně se podílel na podobě prováděcí vyhlášky k zákonu a na jeho první novelě (zákon č. 483/2004 Sb.). Opomenout ovšem nelze ani Žalmanův nezanedbatelný podíl na zpracování koncepce muzejnictví, jakož i muzejních pasáží v kulturní politice MK ČR a na ně navazujících dokumentů.

Jiří Žalman je ovšem nadále činný i publikačně. Jen se již tolik nevěnuje ornitologii a ochraně přírody, ale obecným problémům muzejnictví a ochrany kulturního dědictví. Připomínat jeho publikační aktivitu ve Věstníku AMG by bylo nošením dříví do lesa. S jeho články se ovšem setkáme i v dalších periodikách, jako je Místní kultura, Veřejná správa nebo v denním tisku. Působí také pedagogicky. Od roku 1999 externě učí muzeologii na Vyšší odborné škole informačních služeb v Praze, od roku 2002 přednáší také ve Škole muzejní propedeutiky AMG; je lektorem Institutu pro místní správu v kursech zvláštní odborné způsobilosti pro úředníky samospráv.

Muzejník, který svému řemeslu již propadl, ať pracuje v jakékoliv funkci a postavení, dřív nebo později zatouží znovu si vyzkoušet to, co je kořením této profese, to jest vytvořit nějakou tu výstavu. A tak i ministerský úředník Jiří Žalman začal od roku 1998 autorsky spolupracovat se Střeďocheským muzeem v Roztokách na výstavách se zoologickou tematikou.

Nejen prací živ jest člověk a tak si dovolím závěrem ještě několik slov o osobních zálibách jubilantových. Miluje repertoár divadla Semafor, písničky Suchého a Šlitra; dobře zpívá a hraje na kytaru. Jeho láskou je cykloturistika. Nevím jak dnes, při své šedesátce, ale ještě před rokem se vydal na kole z Prahy na Šumavu, kde na chalupě s rodinou trávívá chvíle odpočinku. A k tomu dodejme, že jako nejeđen přírodovědec je také výborným fotografem – krajinářem.

Životní optimista Jiří Žalman vyznává krédo: „Když je člověk přiměřeně dlouho živ a trochu se přičiní, nakonec se všeho dočká“. Čeho všeho se ještě chce dočkat, to ví jen on sám v koutku své duše. A tak mu přejme, aby měl ještě dlouho jasnou mysl a stavěl si moudré cíle a mohl se potom činit. Že se činit umí, to již ve svém životě nejednou ukázal.

František Šebek

Muzejník, archivář, historik— Za PhDr. Erichem Šefčíkem

Nesnadno se píše o kolegovi, který náhle již není mezi námi. Životní a profesní pouť PhDr. Ericha Šefčíka byla pozoruhodná, zvláště v šíři jeho odborných aktivit. Rodák ze slezských Kravař (narozen 2. července 1945) vystudoval na brněnské univerzitě obor archivnictví v roce 1969 a o čtyři léta složil rigorózní zkoušky na Palackého univerzitě v Olomouci a získal doktorát. Svou praxi začal již roku 1968 jako archivář Státního archivu v Plzni, posléze ve funkci vedoucího pobočky Státního archivu v Opavě v Janovicích u Rýmařova. Po deseti letech archivní práce, kde se dokonale seznámil se specifiky ochrany psaných a tištěných pramenů, nastoupil ve Slezském muzeu v Opavě. Zde vykonával funkci vedoucího historicko-numismatického oddělení a od roku 1983 vedl samostatné numismatické pracoviště. Nové možnosti se před E. Šefčíkem otevřely spolu se společenskými proměnami 90. let. Stál u zrodu Slezské kulturní a vzdělávací nadace Hlučínsko, jejímž sídlem se stal zámek v Kravařích. Architektonická barokní perla českého Slezska díky Šefčíkovu úsilí získala novou náplň. Kromě nadace zde vybudoval muzejní instituci s vlastním sbírkovým programem, výzkumem a prezentací směřovanými k regionu Hlučínska.

Oblast Hlučínska byla a je osídlena rázovitým lidem, který si i po několika staletích příslušnosti k Prusku a pozdějšímu Německu uchoval nejen jazyk, ale také osobitou životní filosofii, jejímž základním projevem je pracovitost jako neutuchající proces prostupující všemi generacemi obyvatel. A právě takovým Erich Šefčík byl. V kravařském zámku vybudoval stálou expozici z každodennosti života venkovského lidu a reprezentativní interiéry doplnil slohovým mobiliářem v podobě zámecké instalace. Ke stálému nárůstu počtu ná-

vštěvníků přispěla řada výstav, přednášek, besed a koncertů, které sám pořádal nebo organizoval. K jejich úspěšnosti přispívaly, vedle zmíněné pracovitosti, také kontakty se širokou muzejní a historickou obcí, a to nejen ve Slezsku a v České republice. Čilé vztahy udržoval s odborníky v Polsku, Německu, Rakousku i v zámoří, v USA.

Na poli prezentačním vynikl rovněž v odborné sféře, ve formě publikační. Zde zúročil své bohaté zkušenosti a zveřejňoval řadu článků a studií v odborných periodikách. Z práce s prameny archivní povahy vznikla řada příspěvků a monografií věnovaná listinářům, zemským knihám těšínským, zabýval se i mincemi, pečetidly a medailami těšínských Piastovců. V muzejní sféře vynikly jeho práce směřované k problematice numismatické hlavně v oblastech severní Moravy a Slezska. Dále svou pozornost obrátil k historické muzeografii a publikoval příspěvky a medailony osobností spjaté s dějinami opavského muzejnictví. A přičítáme-li k výčtu jeho aktivit ještě četné monografie či studie věnované dějinám měst a obcí Slezska a severní Moravy, bezesporu se před námi objevuje úctyhodné životní dílo. Navíc při budování a vedení nové muzejní instituce v Kravařích často vystupoval nebo přímo pracoval jako editor mnoha dalších publikací.

Odchodem PhDr. Ericha Šefčíka, člověka a odborníka plného nápadů a plánů, utrpěla celá muzejní veřejnost daleko za hranicemi českého Slezska ztrátu, kterou jen stěží bude možno nahradit. Výsledky jeho práce zůstanou trvalou součástí našeho poznání. S PhDr. Erichem Šefčíkem jsme se naposledy rozloučili dne 19. října roku 2004.

Petr Vojtal

Nový výtvarný časopis
- čtvrtletník o současném českém výtvarném umění
 Upozorňujeme všechny milovníky výtvarného umění,
 laickou i odbornou veřejnost, že začalo vycházet
REVUE ART.

Naleznete v něm obsáhlé rozhovory, články o soukromých veřejných
 i státních sbírkách, ankety, výsledky aukcí u nás
 i na Slovensku, tipy na knihy atd.

Objednávky zasílejte na adresu:
 Art CZ, Na Strži 65, 140 62 Praha 4,
 nebo faxem: +420 261 141 101
<http://www.revueart.cz>

OBJEDNÁVKA PŘEDPLATNÉHO

Závazně objednávám předplatné časopisu REVUE ART
 /vhodnou variantu zakroužkujte/

Množství předplatnéhoks

Předplatné na 1 rok /4čísla/ 480 Kč

Předplatné na 2 roky /8 čísel/ 960 Kč

Platba složenkou fakturou

Mám zájem o zaslání všech marketingových materiálů časopisu
 REVUE ART ano ne

Adresa plátce /položky označené * je nutné vyplnit/

Jméno a příjmení*

Firma

IČ

DIČ

Ulice a číslo*

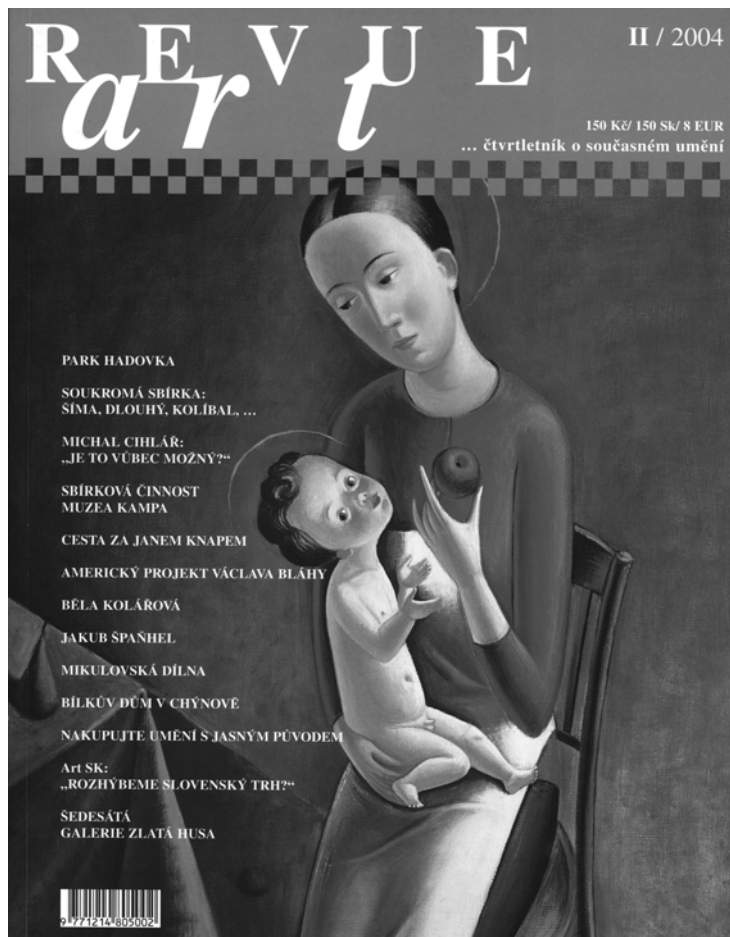
Město a PSČ*

Telefon

Fax

E-mail

Podpis Datum

ČESKÉ ATELIÉRY/ Objednací lístek

zašlete poštou na: Art CZ,
 Na Pankráci 17-19, 140 21 Praha 4,
 nebo faxujete na +420 261 176 313
 Objednávám závazněks knihy

Jméno/firma

Ulice

Město a PSČ

Tel. Fax

IČ DIČ

E-mail

Muzeum J. A. Komenského v Uherském Brodě
 ve spolupráci s dalšími pořadateli

Vás předběžně zve k účasti

na 8. ročníku přehlídky videotvorby muzeí ČR

MUSAIONFILM 2005

středa 1. června - pátek 3. června 2005
 Malý sál Domu kultury v Uherském Brodě

předběžné přihlášky zasílejte na adresu: kapsa@mjakub.cz

aktualizované informace najdete na internetových stránkách

www.mjakub.cz/musaionfilm.htm

TĚŠÍME SE NA SHLEDANOU I PODÍVANOU!

Asociace muzeí a galerií České republiky vydala:

PRÁVĚ VYCHÁZÍ!

**Žalman, Jiří: Má hlava je muzeum
aneb Dupání lehkou nohou v muzeologii.**

Cena: 70,- Kč. Pro členy AMG zdarma.

ISBN 80-86611-10-8

**Adresář muzeí a galerií v České republice pro období
2005-2006.**

Cena: 100,- Kč. Pro členy AMG zdarma.

ISBN 80-86611-09-4

ISSN 1212-9348

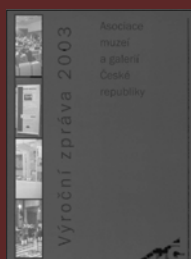

Kolečko první pomoci a záchranných prací

slouží jako pomůcka při řešení krizových situací a záchrany sbírkových předmětů zasažených přírodní katastrofou či jiným druhem ohrožení.

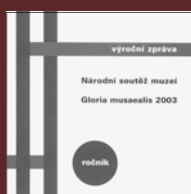
Vydal Český výbor ICOM pro Český komitét Modrý štít.

Cena: zdarma.

**Výroční zpráva Asociace muzeí a galerií České republiky
za rok 2003.**

ISBN 80-86611-08-6

**Výroční zpráva II. ročníku Národní soutěže muzeí
Gloria musaealis 2003.**

ISBN 80-86611-06-X